Ազգ
Azg
armenian daily

20 ՀՈՒՆՎԱՐ 1999 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ #7 (1752)

Ելցինը Ֆրանսիա կարող է մեկնել մարտի վերջերից ոչ շուտ

Ֆրանսիական RFI ռադիոկայանը երեկ հաղորդեց Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի եւ Ֆրանսիայի նրա պաշտոնակից Ժակ Շիրակի միջեւ հեռախոսազրույցի մասին, որի ընթացքում կողմերը պայմանավորվածություն են ձեռք բերել Ելցինի հունվարի վերջերին նախատեսված Ֆրանսիա այցը մարտի 2-րդ կես տեղափոխելու մասին: Ռուսաստանի նախագահին ստամոքսի խոցի արյունահոսությունից հետո բուժող բժիշկների կարծիքով, մինչեւ մարտի կեսերը Բորիս Ելցինը չի կարող օդանավային ուղեւորություն կատարել: Նույն բժիշկների գնահատմամբ, ինչպես նշել է նախագահի մամուլի քարտուղար Դմիտրի Յակուշկինը, հիվանդանոցում գտնվող Ելցինի առողջական վիճակը մնում է կայուն: Նրա ջերմությունն ու արյան ճնշումը բնականոն են: Նախագահը դարձել է ավելի աշխույժ եւ աշխատունակ: Այսօր կկատարվի նրա ստամոքսի հերթական զննումը:

ԲԱՔՈՒ

Գուլուզադեն առաջարկում է Ինջիռլիկի ամերիկյան բազան տեղափոխել Ադրբեջան

ԲԱՔՈՒ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: «Ես գտնում եմ, որ ստեղծված իրավիճակում Ադրբեջանը պետք է ուժեղացնի ռազմական համագործակցությունը Արեւմուտքի հետ՝ ապահովելու իր անվտանգությունը: Սկզբում վատ չէր լինի Թուրքիայի Ինջիռլիկի ռազմաբազան վերատեղակայել Ապշերոնի թերակղզում», հայտարարել է Ադրբեջանի արտաքին քաղաքական հարցերով պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն:

Ինջիռլիկի բազան գտնվում է Բաքվից 15 րոպե թռիչքի հեռավորության վրա, այնտեղից էին բարձրանում ամերիկյան ինքնաթիռները Իրաքը ռմբակոծելու համար:

Գուլուզադեն հայտարարել է, որ չի հասկանում, թե ինչը կարող է խանգարել Ադրբեջանին իր տարածքում տեղակայելու ԱՄՆ-ի, Թուրքիայի կամ ՆԱՏՕ-ի ռազմաբազաները, եթե Հայաստանը իր տարածքում տեղակայում է ռուսական բազաները: «Հայաստանը Ռուսաստանի օգնությամբ բռնագրավել է Ադրբեջանի տարածքի մի մասը, իսկ այժմ անհանգստություն է արտահայտում Ադրբեջանի տարածքում ՆԱՏՕ-ի ռազմաբազաների հնարավոր տեղակայման կապակցությամբ: Ինչո՞ւ են Երեւանում գտնում, թե Բաքուն պետք է համակերպվի ստեղծված իրավիճակին», ասել է Գուլուզադեն:

Պետխորհրդականի խոսքերով, Կովկասում ԱՄՆ ռազմավարական շահերը պահանջում են, որ տարածաշրջանում տեղակայվի ամերիկյան ռազմաբազա, եւ դրան կարող է խանգարել միայն Հայաստանից եւ Վրաստանից ռուսական զինվորականների դուրսբերումը: «Ռուսաստանի միակողմանի ռազմական ներկայությունն այստեղ լուրջ սպառնալիք է տարածաշրջանի երկրների անվտանգությանը: Հայաստանին ՄԻԳ-29 ինքնաթիռների վերջին մատակարարումները եւ Ս-300 զենիթահրթիռային համալիրների առաջիկա մատակարարումները մեկ անգամ եւս փաստում են այդ», ասաց Գուլուզադեն, որի այս հայտարարությունը Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմում բնորոշեցին որպես «անձնական կարծիք»:

Պետխորհրդականն ընդգծեց, որ Բաքուն ամեն քայլի կդիմի ազատագրելու իր բռնագրաված տարածքները եւ երբեք չի համաձայնի այն «ստորացուցիչ պայմաններին, որ փորձում է նրանց փաթաթել Երեւանը»:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հաղթահարել Իրան-Հայաստան հարաբերությունների դադարը

Ծրագրում է նոր դեսպան Գեղամ Ղարիբջանյանը

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ԱԺ պատգամավոր Գեղամ Ղարիբջանյանը փետրվարի 1-ին կմեկնի Իրանի Իսլամական Հանրապետություն՝ զբաղեցնելու այնտեղ Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպանի պաշտոնը վճռական մի ժամանակահատվածում, երբ ՀՀ արտգործնախարարի Իրան կատարած այցից հետո մեր հարաբերություններում որոշակի դադար էր առաջացել: Գեղամ Ղարիբջանյանի առջեւ խնդիր է դրված տարածաշրջանում Հայաստանի ռազմավարական գործընկեր եւ բարեկամ այս երկրի հետ մեր հարաբերություններին նոր զարգացում հաղորդել: «Ազգն» առաջարկեց դեսպանին ուրվագծել առաջին ծրագրերը:

Գեղամ Ղարիբջանյանը զրույցը բացեց իրանական հայտնի այս երկտողով՝ «Կուժը մեր ձեռքում ծարավ ենք շրջում, սիրուհին մեր կողքին՝ սիրուհի ենք փնտրում», այս խոսքերը նա ուղղել էր թե իրանական, թե հայկական կողմերին՝ անցած տարեվերջին Հայաստանում բացված իրանական ցուցահանդեսի բացմանը: Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե տեւական ժամանակ է, ինչ Հայաստան-Իրան հարաբերություններում որոշ մտահոգություններ են ծագել, Գեղամ Ղարիբջանյանն ասաց. «Այդ մտահոգությունները սառնության առիթ չեն դարձել, այլ հարաբերություններում որոշակի դադար էր ծագել: Իրանում Հայաստանի դեսպանության առաջին խնդիրը պետք է լինի նոր թափ հաղորդել երկու պետությունների հարաբերություններին՝ հատկապես տարածաշրջանում տնտեսական համագործակցության ասպարեզում: Հայաստանի եւ Իրանի տնտեսական համագործակցությունը ռազմավարական խնդիր է, որը պետք է ոչ թե շարունակի մնալ մանրածախ առեւտրի շրջանակներում, այլ ուղղվի լուրջ ներդրումային ծրագրերի ճանապարհ:

Տես ➧ էջ 3

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Հայաստանի ջուրը Ռուսաստան-Հայաստան-Իրան դաշինքի կնքահա՞յր

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Արաբական աշխարհի երկրներին հայկական ջուր մատակարարելու եւ հում նավթի հետ փոխանակելու ծրագիրն արժանացել է ՀՀ նախագահին կից Քաղաքական խորհրդի հավանությանը, որն այն ներկայացրել է ՀՀ նախագահին: Հայտնելով այս մասին «ՀՀ արտաքին տնտեսական քաղաքականության նոր ռազմավարության դոկտրինայի հայեցակարգի» համահեղինակ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության վարչության անդամ Հարություն Առաքելյանը նշեց, որ հանրապետության ղեկավարը նույնպես հետաքրքրություն է ցուցաբերել ծրագրի նկատմամբ եւ այն ներկայացվել է կառավարության ուշադրությանը: Մոտ օրերս կսկսվեն քննարկումները Հայեցակարգի համահեղինակների եւ արտադրական ենթակառուցվածքների նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանի միջեւ:

Հեղինակները գտնում են, որ տարածաշրջանի ջրապաշարներով հարուստ երկրների համար ջուրը լրջագույն քաղաքական ու ռազմավարական խաղաքարտ եւ տնտեսական շահի աղբյուր է: Միջին Արեւելքի արաբական աշխարհի երկրները տառապում են ջրի սակավությունից, իսկ ջուր ունեցող հարեւաններն օգտվում են այդ հանգամանքից: Մասնավորապես Թուրքիան ամբարտակներ է կառուցում Եփրատի եւ դեպի հիշյալ երկրները հոսող այլ գետերի վրա, իսկ Իրանը եւ Կատարը վաճառում են ջուրը, ընդ որում բավականին շահաբեր հարաբերակցությամբ. 1 լ ջուրը՝ 1 լ հում նավթի դիմաց: Ծրագրի հեղինակների կարծիքով, քանի որ Հայաստանը տնօրինում է խմելու մաքուր եւ ուլտրամաքուր ջրերի խոշոր պաշարների, կարող է դառնալ Իրան-Հայաստան-Ռուսաստան եռյակի նախաձեռնողը:

Հեղինակները կարեւորում են այդ դաշինքի կայացումը ոչ միայն տնտեսական շահով, քանզի, ըստ հաշվարկների, 6 մլրդ. դոլարի ներդրումը ոչ միայն արագորեն կփոխհատուցվի եւ կդառնա մշտական շահույթի աղբյուր, այլեւ քաղաքական լուրջ դիվիդենտներ կբերի: Հ. Առաքելյանի համոզմամբ ԱՄՆ-Թուրքիա-Իսրայել-Ադրբեջան դաշինքը, որը միավորված է նավթային կոնսորցիումների հետաքրքրություններով եւ դրանց զուգահեռ խորացվում է նաեւ ռազմական համագործակցությունը, ջանում է ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագրում նվազեցնել Հայաստանի դերը, իսկ Իրանին ու Ռուսաստանին դուրս թողնել ծրագրից: Առաքելյանի կարծիքով այդ երկու տերություններին շահագրգռելով շահավետ ներդրումներ անելու գործում, հնարավոր կլինի խորացնել նաեւ համագործակցությունը քաղաքական-տնտեսական, ինչու չէ՝ նաեւ ռազմական ոլորտում եւ դրանով իսկ լրջագույն բեւեռ դառնալ ի հակակշիռ հիշյալ քառյակի:

Շարունակվում է Ալիեւի բուժումը

ԲԱՔՈՒ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Շարունակվում է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի բժշկական հետազոտությունը Անկարայի Գյուլհանեի ռազմաբժշկական ակադեմիայում: Ադրբեջանի նախագահի մամլո ծառայության հաղորդագրության մեջ ասվում է, որ Ալիեւի ընդհանուր առողջական վիճակը գնահատվում է որպես «լավ»: Երեկ բժիշկների ընդլայնված կոնսիլիումը հետազոտել է Ալիեւի սիրտն ու թոքերը եւ որոշում կայացրել սկսած բուժումը շարունակելու մասին: Նախորդ օրը Հեյդար Ալիեւին այցելել է (ինչպես գրել էր «Ազգը») Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Նա Ալիեւին հաղորդել է, որ նամակ է ստացել ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնից, որում վերջինս հայտարարում է նավթատարի Բաքու-Ջեյհան ուղեգիծը պաշտպանելու մասին: Թուրքիայի նախագահի ասելով, Բիլ Քլինթոնը վերստին արտահայտվել է Կոնգրեսի 907-րդ ուղղումը եւ Ադրբեջանին տնտեսական օգնություն ցույց տալու նկատմամբ ցանկացած սահմանափակում չեղյալ հայտարարելու օգտին: Նույն օրն Ադրբեջանի նախագահին այցելել է Թուրքիայի խորհրդարանի խոսնակ Հիքմեթ Չեթինը: Հեյդար Ալիեւը Թուրքիայի խորհրդարանի ղեկավարին հրավիրել է Ադրբեջան:

Ստորգետնյա նոր ցնցում Վրաստանի տարածքում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 19-ին, տեղական ժամանակով ժամը 14-ն անց 25-ին Վրաստանի տարածքում տեղի է ունեցել երկրաշարժ: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությունից, երկրաշարժի ուժգնությունը էպիկենտրոնում, որը գտնվում է Տաշիրից 35 կմ հյուսիս-արեւմուտք, կազմել է 4-5 բալ: Նույն ուժգնությամբ [illegible] է զգացվել նաեւ Բավրայում [illegible] Գյումրիում:

ԿԺԴՀ-ին խեղդելու ԱՄՆ-ի փորձերը «էլ ավելի խելահեղ բնույթ» են ստանում

ՓԵՆՅԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԿԺԴՀ-ին մեկուսացնելու եւ խեղդելու ԱՄՆ-ի փորձերը նոր եւ «էլ ավելի խելահեղ բնույթ» են ստանում: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսօր այսպիսի տեսակետ է հայտնել Կորեայի կենտրոնական հեռագրական գործակալությունը, մեկնաբանելով ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Քոհենի այցերը Ճապոնիա եւ Հարավային Կորեա:

Իր ճապոնացի եւ հարավկորեացի պաշտոնակիցների հետ Պենտագոնի շեֆի բանակցությունների հիմնական նյութն էին այն հարցերը, որոնք կապված են Փենյանի դեմ, մասնավորապես կասկած հարուցող ստորգետնյա օբյեկտի տեսչական ստուգման եւ հրթիռների մշակման բնագավառում երեք երկրների փոխկապակցված գործողությունների համակարգի հետ: Քոհենը նույնիսկ հայտարարել է «բոլոր միջոցների, ներառյալ միջուկային հովանոցի օգտագործմամբ ռազմական հզոր հակամիջոցների» մասին, ինչը հյուսիսկորեական լրատվական գործակալությունը գնահատել է որպես «անամոթ, բիրտ, մարտահրավեր նետող հայտարարություններ»: Ընդհանրապես նրա այցը ԿԺԴՀ-ում համարում են «ռազմական գործարք Ճապոնիայի եւ Հարավային Կորեայի զինվորական ու քաղաքական շրջանների ղեկավարների հետ»:

Կորեայի կենտրոնական հեռագրական գործակալությունն այդ առնչությամբ նախազգուշացնում է, որ այդչափ «մոլի խաղը» կործանարար հետեւանքներ կունենա Միացյալ Նահանգների համար:

Ցզեմինը սփյուռքի չինացիներին կոչ է արել օժանդակել Չինաստանի արդիականացմանը

ՊԵԿԻՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: ՉԺՀ-ի նախագահ Ցզյան Ցզեմինը արտասահմանում ապրող հայրենակիցներին՝ հուացյաոներին կոչ է արել ուժեղացնել աջակցությունը Չինաստանի արդիականացմանը եւ Տայվանի հետ մայրցամաքային Չինաստանի միավորման գաղափարին: Այսօր ստացված պաշտոնական հաղորդումների համաձայն, ելույթ ունենալով հուացյաոների խնդիրների շուրջ կայացած համազգային հանդիպման ժամանակ, պետության ղեկավարն ընդգծել է, որ արտասահմանում ապրող չինացիները, որոնց թիվը աշխարհում հասնում է շուրջ 60 միլիոնի, կարեւոր դեր են խաղում Չինաստանի եւ մնացած աշխարհի միջեւ շփումների կարգավորման խնդրում:

Ցզյան Ցզեմինի խոսքերով, կան բազմաթիվ նպաստավոր գործոններ, որոնք հուացյաոները կարող են օգտագործել «արտաքին աշխարհի առջեւ Չինաստանի բաց լինելու քաղաքականության ընդլայնման եւ նրա տնտեսական զարգացման» համար: Նա ընդգծել է, որ արտասահմանում հայտնի բազմաթիվ չինացիներ, որոնց թվում կան նաեւ կարկառուն գիտնականներ, զորավիգ են Չինաստանի զարգացմանը եւ երկրին օգնում են «ավելի լավ հասկանալու շրջակա աշխարհը»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Սպառողների միությունը դեղատոմս է առաջարկում. չվճարել հեռախոսավարձը

Քաղաքացիական ակտիվության արահետով՝ քաղաքական ակտիվության մայրուղի՞

Կուսակցությունները եւ հասարակական կազմակերպությունները շարունակում են վրդովվել Հայաստանում իրագործվող սակագնային քաղաքականության առթիվ: ՍԻՄ գրասենյակում հրավիրված ասուլիսում երեկ այդ առնչությամբ իրենց հեղինակավոր խոսքն ասացին Հայաստանի սպառողների միությունը, ՍԻՄ «Ագդակ» ակումբը՝ հանձին միության եւ ակումբի ղեկավար Արմեն Պողոսյանի, Հայաստանի ծառայողականների միության եւ ԳիԱրՔՄի-ի ներկայացուցիչները (ներկա էին նաեւ ՀԴԿ անդամներ):

Պրն Պողոսյանն սկսեց... Ադրբեջանի նախագահի օգոստոսի 1-ի որոշումից, ըստ որի համաձայն նվազագույն թոշակն Ադրբեջանում 40 դոլար է, միջին աշխատավարձը՝ 58-60 դոլար, մինչդեռ Հայաստանում համապատասխան ցուցանիշները չեն հասնում 7-8 եւ 26 դոլարի սահմանագիծը: Հայաստանի կառավարությունը չի կատարում 1996 թ.-ի նոյեմբերին ընդունած իր որոշումը նվազագույն սպառողական զամբյուղը տարբերաբար բարձացնելու (հաշվարկելու եւ հրապարակելու) վերաբերյալ: Պրն Պողոսյանը համոզված է, որ հաշվարկելը հաշվարկում է, բայց չի հրապարակում, թեպետ ոչ պաշտոնական (անկախ) հաշվարկներից հայտնի է, որ մեկ անձի կենսագործունեությունն ապահովող նվազագույն զամբյուղը տատանվում է 25-30 հազար դրամի, այսինքն, 46-56 դոլարի միջակայքում: Համաշխարհային պրակտիկան մի կողմ դնելով՝ բանախոսը վկայակոչեց Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի օրինակը, ուր «վաղուց արդեն ընդունված է նվազագույն սպառման մակարդակի վերաբերյալ օրենսդրությունը» հիշեցնելով «հայտնի փաստը ամենակենսական սպառման ապրանքների եւ ծառայությունների սակագների մասին»: Մասնավորապես, սահմանված է, որ էլեկտրաէներգիայի սակագները վերանայման ենթակա են վեց ամիսը մեկ անգամ, հասկանալի է՝ թանկացման ուղղությամբ. Ամանորից առաջ էլ «նվեր» մատուցվեց ժողովրդին «հեռախոսավարձի եւս մեկ հումկու բարձրացման» տեսքով: Պրն Պողոսյանի կարծիքով, Հայաստանում իրագործվում է ժողովրդի սոցիալական եւ հոգեբանական ճնշում՝ նախապես շրջանառության մեջ դրված գաղափարը որոշ ժամանակ քննարկվում է, ժողովրդին նախապատրաստելուց հետո՝ իրագործվում, օգտվելով բնակչության հանդուրժողականությունից:

Քանի որ հեռախոսավարձի պարտադիր բաղադրիչը՝ 900 դրամն արդեն իսկ գործում է, իսկ 120 րոպեն գերազանցելու «պատժավճարը» վաղ թե ուշ պարտադրվելու է, հիշյալ հասարակական կազմակերպությունները հայտարարում են. հասարակական-քաղաքացիական (առայժմ ոչ քաղաքական) ակտիվության քայլեր կատարելու ժամանակն է: Իբրեւ առաջին քայլ առաջարկվում է չվճարել հեռախոսավարձը: Չվճարումների սահմանափակ թվի դեպքում գերեկամուտներ ակնկալող կազմակերպությունը (Արմենտելը), բնականաբար, կանջատի հեռախոսները, սակայն զանգվածային չվճարումները (բաժանորդների 40-50 տոկոսի անհնազանդությունը) չի կարող անտեսել, համոզված է պրն Պողոսյանը:

Սպառողների միության նախագահը փաստեց, որ նախարարությունները, գերատեսչական շահերից ելնելով, սակագներ են սահմանում, մինչդեռ կառավարությունը խուսափում է սոցիալ-տնտեսական քաղաքականություն իրագործող միավորի իր դերից: ՔԽ հարցումին ի պատասխան կապի նախարարը սակագների աճը պայմանավորել է վճարունակ պահանջարկի մակարդակով, ինչը մեր պարագայում ակնհայտորեն բացակայում է. բնակչությունն անառարկելիորեն անվճարունակ է բոլոր ուղղություններով, էներգետիկ հանձնաժողովն էլ, մասնավորապես, շանթարգելի դեր է ստանձնել՝ «ստվերային եկամուտները տնօրինող» էներգետիկայի նախարարությունից հասարակության ուշադրությունը շեղելու համար:

«Մարդու իրավունքներ-96-98» ՀԿ նախագահ Ռուբեն Թորոսյանն, իբրեւ նաեւ սպառողների միության անդամ, արմատական գնահատականներ հնչեցրեց. սպառողական զամբյուղի չհրապարակելը անհեթեթություն է, սակագնային անակնկալներն այլ կազմակերպությունների (տվյալ դեպքում Արմենտելի) վրա բարդելը՝ նմանապես. «Մեղավորը առաջին հերթին կառավարությունն է, նրա նշանակողը՝ հանրապետության նախագահ չասեմ, նախագահի իրավասություններն այսօր իրականացնողը. նրանք, ովքեր որ պաշտպանեցին Քոչարյանին նախագահ դառնալու»: (Անախորժություններից խուսափելու համար պրն Թորոսյանի խոսքը վերարտադրել ենք նույնությամբ): Երեւի թե համարելով, որ ռեւանշը հասունացել է, ըստ այդմ վերհիշելով հին վիրավորանքները, պրն Թորոսյանը խստագույնս «դատապարտեց բոլոր այն կազմակերպություններին, որոնք այսօր ասում են, թե խաբվել են», եւ հայտարարեց. «Այն կառավարությունը, որը որ իր բյուջեում չի նախատեսում կենսականորեն անհրաժեշտ զամբյուղի ապահովումը, ի սկզբանե մատնված է իր ժողովրդին տանելու մահվան»: Պրն Թորոսյանի ցասումը (ձայնային բարձր «տոնայնությամբ») ի հավելումն ուղղվեց այն լրագրողներին, որոնք ժամանակին Ռոբերտ Քոչարյանին պաշտպանելու աններելի համարձակություն են ունեցել: (Իբրեւ Ռոբերտ Քոչարյանին «պաշտպանած» լրագրող ստիպված եմ հավաստել, որ համաձայն չլինելով շարունակվող սակագնային քաղաքականությանը, ինձ «խաբվածների» շարքին չեմ դասում, քանզի առնվազն Արցախի դատի պաշտպանությունն, ըստ իս, ճիշտ հունով է ընթանում, ինչը կարեւորագույն խնդիրներից է, եթե ոչ ամենակարեւորը):

Ասուլիսի մյուս մասնակիցների կարծիքների արանքում պրն Թորոսյանն, անդրադառնալով Արմենտել-կառավարություն հարաբերություններին, դարձյալ ընդվզեց. «Այ մարդ, չեն կատարել պայմանագիրը՝ դաշի տուր, հերներն անիծի, ի՞նչ ես մանկամիտ բացատրություններ տալիս», եւ եզրակացրեց. ինչ-որ մեկը (հասկանալի է՝ մեծապես «ստվերի մեջ մնացող» ՀՀ նախագահը) ինքն իր հետ շախմատ է խաղում: Փաստենք, սակայն, որ Արմենտելի գործարքի պայմանագիրը խախտված չէ, ձեռնարկությունն էլ ոչ պաշտոնապես, ոչ «դե ֆակտո» նախագահի դուդուկի տակ պարելու պարտավորություն չի ստանձնել...

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱԺ

Նախարարներն ու մարզպետները կդառնա՞ն պատգամավոր

Համամասնական ցուցակներով արտոնվում է

Հունվարի 25-ին ԱԺ-ն կգումարի արտահերթ նստաշրջան՝ օրակարգում ունենալով ՀՀ ընտրական օրենսգրքի երկրորդ ընթերցման խնդիրը: «Երկրապահ» պատգամավորական խմբի ընտրական օրենսգրքի նախագիծը բարեփոխումների երրորդ պարույրում է. այն այսօր քննարկվում է թե իրավագիտական-պրոֆեսիոնալ ատյաններում, թե քաղաքական կառույցներում: Օրերս ՀՀ նախագահին կից Քաղաքական խորհրդում ընտրական օրենսգրքի համահեղինակ Վիկտոր Դալլաքյանը ԱԺ խմբակցություն ունեցող, ինչպես նաեւ ԱԺ-ից դուրս կուսակցություններին ներկայացրեց ընտրական օրենսգրքի լրամշակվող տարբերակը: Առաջին ընթերցումից հետո կատարված վճռական փոփոխություններին հաջորդում են ճշգրտող նրբերանգներ: Ընտրական օրենսգրքի երկու հիմնասյուներն անսասան են. ա) համամասնական եւ մեծամասնական տեղերի հարաբերակցությունը՝ 56-81, եւ բ) հանձնաժողովների կազմության խառը սկզբունք՝ կուսակցություններ եւ կառավարություն:

«Ազգը» ծանուցել էր, որ մարզպետներին, քաղաքապետներին եւ նախարարներին օրենքի հոդվածով արգելված է առաջադրվել պատգամավոր, եթե, իհարկե, նրանք վայր չեն դնում իրենց լիազորությունները: Բայց օրենքի նոր տարբերակում այս բարձրաստիճան պաշտոնյաներին արտոնվում է պատգամավոր առաջադրվել համամասնական ցուցակներով: Պետաիրավական հանձնաժողովի փոխնախագահ Վիկտոր Դալլաքյանը պարզաբանեց, որ միջազգային փորձում այս սկզբունքը ճանաչված է: Այս կերպ քաղաքական ուժերը կամ գործող կառավարության ներկայացուցիչները կկարողանան կանխորոշել ընտրություններից հետո ձեւավորվելիք նախարարների խորհրդի կազմը:

Մեր կողմից հավելենք, որ միջազգային փորձում առկա այս իրողությունը հայաստանյան կյանքում կարող է ստանալ ծանոթ զարգացում. նախարարները, մարզպետներն ու քաղաքապետները, համայնքապետները կսկսեն գործի դնել իրենց ազդեցության ողջ լծակները՝ այս անգամ հանուն կուսակցական ցուցակների: 95 թ. համանման փորձ մենք ունեցանք «Հանրապետություն» միավորման պարագայում, երբ կառավարական ողջ ստրուկտուրան առաջին ջութակներից մինչեւ վերջին թմբկահարները զարդարեցին «Հանրապետություն» միավորման ցուցակը, իսկ ապա՝ պատգամավորաց աթոռները: Արդյունքը ոգեւորիչ չէր: Հուսանք, որ այս ընտրություններում նույն սկզբունքը չի հաղթի, թեեւ ինչպես կատակում էին ԱԺ միջանցքում. «Այս խորհրդարանի 191 պատգամավորից 151-ն իրենց տեսնում են նոր խորհրդարանի կազմում, իսկ այն բաղկացած է լինելու ընդամենը 131 պատգամավորից»:

Ն. Գ.

ՀԼՄ-ների թիվը հասավ 869-ի

Ըստ հայկական սոցիոլոգիական ընկերակցության 1998-ի սեպտեմբերին կատարված ուսումնասիրությունների, բնակչությունը մեր կյանքի այլազան հարցերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ստանում է. հեռուստատեսությունից՝ 83 տոկոսը, ռադիոյից՝ 12 տոկոսը, մամուլից՝ 5,7 տոկոսը: Պարզ է, որ հասարակական կարծիքի ձեւավորման ամենաազդեցիկ եւ զորեղ գործոնը եղել եւ մնում է հեռուստատեսությունը, որն այսօր խլում է բնակչության ազատ ժամանակի 2/3-ը: Մնում է մի սերունդ, որը դիտել սովորել է ավելի շուտ, քան գրել եւ կարդալ: Հեռուստառադիոոլորտի հիմնահարցերին վերաբերող նաեւ մի շարք կարեւոր հարցերի պատասխանները, մեր օրերում գործող հեռուստառադիոընկերությունների դժվարություններն ու հաջողություններն է փորձում ներկայացնել «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի զարգացման հիմնադրամ» հասարակական կազմակերպությունը, հրատարակելով առայժմ ամսական, հետագայում շաբաթական պարբերականությամբ «TVR հանդեսը» ՀՀ կառավարությանն առընթեր տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության աջակցությամբ:

«Քիչ է ասել, որ հանդեսի ծնունդը պայմանավորված է ժամանակի թելադրանքով», ասաց հիմնադրամի նախագահ Ալեքսանդր Իսկանդարյանը:

Այսօր արդեն կարող եք ձեռք բերել «TVR հանդեսի» անդրանիկ համարը, որը շատ հետաքրքիր տեղեկություններ է տալիս իր էջերում եւ առաջիկայում էլ շատ ու շատ հետաքրքիր պլաններ ու ծանոթություններ է խոստանում: Ի դեպ, հանդեսին կարող եք նաեւ բաժանորդագրվել:

«Հեռուստառադիոսպարեզը ներկայացնելու խնդիր ունեցող տեսական տեղեկատվական հանդեսի հրատարակությունը երեւույթ է մեզանում, եւ մնում է շնորհավորել «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի զարգացման հիմնադրամի» այս հրատարակչական նախաձեռնությունը», բարի ճանապարհ մաղթեց տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության պետ Հայրություն Կարապետյանը: Այսպիսով հանրապետությունում հրատարակվող ՀԼՄ-ների թիվը հասավ 869-ի: Գրանցման այս համարն է կրում «TVR հանդեսը»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՃՇԳՐՏՈՒՄ

Քաղաքացիների ավանդների հատուցումը դեռեւս կուշանա

Հայաստանի սպառողների միության նախագահ Արմեն Պողոսյանը օրերս հայտարարել էր, թե ՀՀ նախագահին առընթեր Քաղաքական խորհուրդը վերջերս եզրակացություն է ընդունել ՀՀ խնայբանկում քաղաքացիների ավանդների վերականգնման եւ հատուցման մասին, ինչը հավանության է արժանացել ՀՀ նախագահի կողմից (տեսնել **«Ազգի»** երեկվա համարը):

Հարցի վերաբերյալ պարզաբանումներ ստանալու նպատակով Արմենպրեսի թղթակիցը դիմեց Քաղաքական խորհրդի գործադիր քարտուղար Ռուբեն Խուրշուդյանին: Նա ասաց հետեւյալը.

«Խնայբանկում քաղաքացիների ավանդների վերականգնման եւ հատուցման մասին եզրակացություն Քաղաքական խորհրդում, իրոք, ընդունվել է, սակայն ոչ թե վերջերս, այլ շուրջ երկու ամիս առաջ: Այդ փաստաթղթին Քաղաքական խորհուրդն անդրադարձել է նաեւ դեկտեմբերի 10-ի նիստում, որին մասնակցում էր հանրապետության նախագահը: Ծանոթանալով սկզբունքներին, պրն Քոչարյանը նշել է, որ փաստաթղթում արտահայտված գաղափարական մոտեցումն ընդունելի է, սակայն այնտեղ նշված չեն փաստացի տվյալներ եւ մասնանշված չեն հարցի հնարավոր լուծման ուղղությունները: Նախագահի դիտարկմամբ, առայժմ նպատակահարմար չէ խոսել կոնկրետ ժամկետների մասին, քանի որ դրա համար դեռեւս չկան հստակ հաշվարկներ ու հիմնավորումներ:

ՔԽ-ի սոցիալ-տնտեսական հանձնախմբին հանձնարարվել է լրամշակել նախագիծը:

Այսպիսով, եզրակացությունն առայժմ հիմնարար փաստաթուղթ համարվել չի կարող: Համաձայն ՔԽ-ի կանոնադրության, խորհուրդը խորհրդակցական մարմին է, հետեւաբար նրա ընդունած եզրակացությունները եւս խորհրդակցական բնույթ ունեն»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՅԴ Հայաստանի Գերագույն մարմինը՝ «ASTA» կազմակերպության հետ համատեղ հունվարի 21-ին, ժամը 11-ին, ԳԱԱ փոքր դահլիճում հրավիրում է «Զբոսաշրջության զարգացման հիմնահարցերը» թեմայով կլոր սեղանի:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 52-58-27, 58-54-81:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Ցդումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՄԱՄԼՈ ՍՐԱՀ

«Ստուգման ենթակա փակ օբյեկտ չկա»

Հավաստում է վարչապետի վերահսկողական ծառայության պետը

ՀՀ վարչապետի վերահսկողական ծառայության պետ Գագիկ Պողոսյանը, որը հունվարի 19-ին հյուրընկալվել էր Արմենպրեսի մամուլի սրահում, ծառայության գործունեությունը գնահատեց այսպես. «Չեմ ասում, թե շատ արդյունավետ, գնահատելի աշխատանք ենք կատարել, բայց քիչ աշխատանք էլ չենք կատարել, ցուցաբերել ենք հետեւողականություն, եւ դա արդյունք տվել է»: 15 հոգանոց աշխատակազմի հիմնական խնդիրը ՀՀ վարչապետի հանձնարարականների կատարումն է, գործունեության շրջանակը սահմանափակվում է վերահսկողություն իրականացնելով, իսկ արդյունավետությունը վարչապետին ներկայացնել տվյալ ձեռնարկության ամբողջական պատկերը՝ առաջարկություններով ու հանձնարարականի ձեւով:

Պրն Պողոսյանը վստահեցրեց, որ այս իշխանությունները երկիրը կայացնելու ցանկություն ունեն: Հիմնավորումն այն է, որ իրենց համար փակ օբյեկտ չկա եւ հաստատություններում ուսումնասիրություններ ու ստուգումներ կատարելու հնարավորություն ունեն: Այս սկզբունքով են իրականացվել ուսումնասիրությունները մինչեւ օրս փակ համարվող մի շարք գերատեսչություններում: Կրթության եւ գիտության նախարարության շուրջ տասը կազմակերպությունների գործունեության ուսումնասիրությունը փաստել է, որ վերջին 10 տարում նախարարությունը զբաղված է եղել քննությունները կազմակերպելով, արհեստականորեն հրաժարվելով ուսումնական գործընթացն ապահովելու իր հիմնական ֆունկցիայից: Հետեւանքն այն է, որ «հանրապետության երեք մանկավարժական ինստիտուտներում նույն մասնագիտության համար կարող են դասավանդել տարբեր առարկաներ տարբեր ժամաքանակներով: Առանց որեւէ հիմքի չորսամյա կրթությունը կարող է դառնալ հնգամյա, տեղափոխվել բուհից բուհ՝ ժողինստիտուտից՝ ֆիզկուլտուրայի, օտար լեզուներից՝ ժողինստիտուտ: Դեկաններ նշանակվեն ըստ ցանկության, առանց ընտրությունների, եւ այլն:

Պրն Պողոսյանը հավաստեց, որ իրենց գործունեության հիմնական նյութը քաղում են մամուլից՝ զբաղվել են հրապարակված նյութերի 60-70 տոկոսով: Մասնավորապես, այդ հիմքով են ստուգումներ կատարել Ազգային պատկերասրահում, որտեղ ծառայության պետի ասելով, եզակի խնդրի են առնչվել, մշակույթի արժեքները տնավարի են տնօրինվել, հաշվառման չեն ենթարկվել: Պրն Պողոսյանը պնդում է, որ թանգարանից արվեստի 60 գործեր են բացակայում, որոնց վերաբերյալ պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանի մամուլում տրված բացատրությունները համարեց պաշտպանվելու բնական վիճակ:

«Ազգի» հարցին, թե ստուգվե՞լ է «Օրագրին» տված հարցազրույցում պրն Խաչատրյանի այն հրապարակումը, որ բարձրարժեք կտավներից մեկը ներկայումս գտնվում է բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկի առանձնատանը, ծառայության պետը պատասխանեց. «Ուսումնասիրությունները տեւել են 3 ամիս, որի ընթացքում հայտնաբերվել են առանձնատներում եւ կաբինետներում գտնվող 50 նկարներ: Շահեն Խաչատրյանն իր կազմով 3 ամիս ժամանակ ուներ եւ նրանց ասված էր՝ եթե կան նման բաներ՝ գտեք-բերեք: Ո՞ւր է 60 նկարը»: Պատկերասրահի տնօրենի բացատրությունից զայրացած Պողոսյանը եղածին նոր փաստեր ավելացրեց. «Բացի այդ, հայտնաբերվել են շուրջ 50 չմուտքագրված գեղանկարներ եւ կանացի 70 զարդեր: Պատկերացնո՞ւմ եք չգրանցված, չմուտքագրված գործեր»: Տեղեկացրեց նաեւ, որ ներկայումս մասնագիտական ուսումնասիրություններ են ընթանում պատկերասրահում՝ նկարների բնօրինակն ու կեղծը տարբերակելու համար, որը հավանաբար կտեւի մեկ ամիս:

Չարաշահումների փաստեր կան առողջապահության նախարարությունում: Վերահսկողական ծառայության աշխատակազմի հետեւությունները հաստատել են ժողովրդի դժգոհությունները պետպատվերով բուժօգնության, հումանիտար դեղորայքի անարդարացի բաշխման վերաբերյալ: «Հիվանդանոցներում առկա են ժամկետանց, պահանջարկ չունեցող դեղերի կուտակումներ, սակայն հարեւան բուժհիմնարկը դրա խիստ կարիքն ունի: Օգնությամբ ստացված դեղամիջոցները պարտադրում են գնել հիվանդներին...»:

Էներգետիկայի նախարարությունը նույնպես շոշափվեց զգալի չարաշահումներով: Մասնավորապես, «Երեւան» ՓԲԸ-ի մի շարք մասնաճյուղերում կատարվել են ոչ հիմնավորված դուրսգրումներ, որի հետեւանքով կտրուկ մեծացել են գերնորմատիվային կորուստները: Նշված կորուստները արդյունք են նաեւ այն անտարբերության, որ հիմնարկ-ձեռնարկությունները, ցույց տալով նաեւ արտադրական ծախսեր, պետական կազմակերպությունների հաշվին, չձեւակերպված էներգիա են հատկացնում առանձին անձանց ու կազմակերպություններին:

Չարաշահումների առյուծի բաժինը պատկանում է առեւտրի ու արդյունաբերության նախարարությանը: «Վերջնական արդյունքը արտադրության քայքայումն է, որին նպաստել են նախարարությունը եւ օրենսդրության բացակայությունը», ամփոփեց պրն Պողոսյանը, միաժամանակ տեղեկացնելով, որ «Լույս» եւ «Հողագործ» ՓԲԸ-ներում կատարված ստուգումների հիման վրա ՀՀ դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել:

«Կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքով կարելի է հանգել ընդհանուր եզրակացության. հանրապետությունում ստեղծվել է մի իրավիճակ, երբ անցյալի տարբեր տեսակի ստուգումների դառը փորձը մերժելով, այժմ հայտնվել ենք հակառակ ծայրահեղության մեջ՝ անվերահսկելիության ոլորտում», ամփոփեց պրն Պողոսյանը: Նա խոսեց նաեւ մյուս ծայրահեղության՝ ձեռնարկություններն ու հիմնարկները բազմիցս ստուգման ենթարկելու արատավոր երեւույթի մասին: Հաստատապես պնդեց, որ անգամ ՀՀ նախագահն ու վարչապետը չգիտեն ստուգող կազմակերպությունների թիվը եւ պատկերացում չունեն նրանց աշխատանքի ու արդյունավետության մասին:

Վարչապետի վերահսկողական ծառայության պետը հավաստեց, թե ժողովրդին օգտակար լինելու մեծ ցանկություն ունի, սակայն համոզված չէ, որ 2-3 ամսից ավելի կդիմանա այդ պաշտոնում: Եթե դիմանա՝ միայն լրագրողների աջակցության շնորհիվ:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՄԱԿ-ի ՀՊԾ-ի գնահատող հանձնախումբն այցելեց Լոռու մարզ

Անցած շաբաթ օրը Լոռու մարզում էին Հռոմից եւ Վաշինգտոնից ժամանած ՄԱԿ-ի ՀՊԾ-ի գնահատող հանձնախմբի ներկայացուցիչները, Հայաստանում ՄԱԿ-ի պարենային ծրագրի տնօրեն Հոկան Ֆալկելը, Եվրոպայի եւ ԱՄՀ երկրների բաժնի վարիչ Ռոբերտ Հաուզերը եւ ուրիշներ: Նրանք եղան Սպիտակում, ուր անտառվերականգնման ծրագրով 40 հա վրա տնկվել է 180 հազար ծառ, Արջուտում, ուր սնունդ՝ աշխատանքի դիմաց ծրագրով կառուցվել է տեղի կամուրջը, Գուգարքի անտառտնտեսության տնկարանում եւ Կարմիր խաչի կողմից անտառվերականգնման ծրագրերի կատարման տարածքում: Հյուրերին ընդունեց Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը՝ կարեւորելով ՀՊԾ-ի ներդրումների արդյունավետությունը: Հաջորդ օրը հանձնախումբը եղավ Վահագնի գյուղում, ուր իրականացվում է կաթի վերամշակման արտադրամասի եւ մանկապարտեզի վերակառուցման ծրագիրը: Այցելեց Ճոճկան՝ ուսումնասիրելու ոռոգման ջրատարը, որի շնորհիվ ոռոգելի է դարձել 10 հազար հա հողատարածք: Նշենք, որ միայն անցած տարի ՀՊԾ-ն Հայաստանում իրագործել է 400-ից ավելի ծրագիր, որից 78-ը՝ Լոռու մարզում:

Մ. ՄԻԿՈՅԱՆ
Վանաձոր

Երեւանում դեռ ձյուն կգա

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արդեն հունվարի 19-ն է, իսկ Երեւանում աշնանային տաք եղանակ է:

Նման տաք ձմեռ Հայաստանում վերջին անգամ եղել է 1966 թվականին, ասաց ՀՀ հիդրոօդերեւութաբանության վարչության օդերեւութաբանական կանխատեսումների բաժնի վարիչ Զարուհի Պետրոսյանը: Հետաքրքիր էր, որ հիշյալ տարվա հունվարի 6-ին Երեւանում եղել է 16 աստիճան տաքություն: Սկսած անցյալ տարվա մարտ ամսից առ այսօր հանրապետությունում ամսական միջին ջերմաստիճանը բարձր է նորմայից, ինչն, անշուշտ, վկայում է կլիմայի տաքանալու մասին:

Սեւանի շուրջ, որի մակարդակը անցած ձմռանը եւ գարնանը որոշ չափով լրացավ առատ տեղումներով, այսօր չկա այն ձյան ծածկույթը, որը հալվելուց հետո թույլ տար համալրել լճի ջրային պաշարները: Սակայն, օդերեւութաբանների կանխատեսումների համաձայն, հանրապետությունում դեռ կցրտի: Ճիշտ է, սաստիկ սառնամանիքներ չեն լինի, բայց ամսվա վերջին կտեղա ձյուն:

Հաղթահարել Իրան-Հայաստան հարաբերությունների դադարը

Սկիզբը էջ 1

եվ Հայաստանի, եւ ԻԻՀ նախագահները փոխանակել են ուղերձներ՝ միջպետական հարաբերություններին նոր որակ հաղորդելու: Այս առումով դեսպանությունը պետք է կարողանա ընթացք տալ նախագծերին եւ իրականություն դարձնել դրանք»: Գեղամ Ղարիբջանյանը նշեց Իրան-Հայաստան գազատարը, ավտոմոբիլային ճանապարհները, Սյունիքում նախագծվող թունելը, Մեղրիի ՀԷԿ-ը: Այս ծրագրերի իրականացումը տարածաշրջանում կամրապնդի մեր տնտեսական զարգացման հեռանկարները: Ուրբաթ Գեղամ Ղարիբջանյանը հանդիպելու է Հայաստան-Իրան տնտեսական գործունեությունը համակարգող միջկառավարական հանձնաժողովին, որը գլխավորում է տրանսպորտի նախարար Երվանդ Զախարյանը, որպեսզի Իրան մեկնելիս արդեն ունենա մեր հարաբերությունների մինիմում եւ մաքսիմում ծրագրերը: Հայաստանի եւ Իրանի նախարարությունների միջեւ ուղղակի կապեր պետք է հաստատվեն: Լուրջ աշխատանք է ծավալվելու նաեւ գիտակրթական ասպարեզներում: Հայաստանը եւ Իրանը մշակութաբանական ընդհանրություն ունեցող երկրներ են: «Դեսպանն ամեն ինչ պետք է անի, որպեսզի ոչ միայն մենք Հայաստանում առիթներ ունենանք ծանոթանալու Իրանի գիտությանը եւ մշակույթին վերաբերող ցուցահանդեսների, իրանական մշակույթի ներկայացուցիչներին հանդիպելու, այլեւ Իրանում կազմակերպվեն Հայաստանի մշակույթի եւ գիտության գործիչների այցեր, գործեն ցուցահանդեսներ», ամփոփեց Գեղամ Ղարիբջանյանը՝ սրամիտ ավելացնելով, թե ինքը «նավից պարահանդես չի ընկնի», այլ օրենսդրական լարված աշխատանքից՝ դիվանագիտական եռուն ասպարեզ:

Եթե հայը ծառ է տնկում, նրա մտադրությունները հաստատուն են

Իրանի նորանշանակ դեսպանին ուղղված մեր հաջորդ հարցն իրանահայ գաղթօջախի մասին է, որն ավանդաբար ուժեղ է կազմակերպված՝ թե կուսակցական, թե կառույցային տեսանկյունից: Իրանահայ գաղութն իր յուրահատկություններով բավական տարբերվում է մյուս սփյուռքահայ համայնքներից եւ միաժամանակ մերձենում Հայաստանին՝ իր արեւելահայերենով: Մենք շեշտեցինք նաեւ, որ այս գաղութում բավական ուժեղ է ՀՅԴ ազդեցությունը, ինչպե՞ս է պատրաստվում Գեղամ Ղարիբջանյանը կառուցել իր հարաբերությունները համայնքում. «Այո՛, Իրանում կա լուրջ պատմական ավանդույթներ ունեցող գաղութ, հիշեմ մի ավանդություն, ըստ որի՝ երբ Շահ-Աբասը երկրորդ անգամ Իրան ներգաղթել է տալիս հայերին, որոշ ժամանակ հետո սկսում է հետաքրքրվել, թե Ջուղայում ինչով են զբաղված հայերը: Շահի հրատակները գալիս զեկուցում են արքային, որ հայերը շահական այգիներից մասղաշ ծառերի շիվեր են ծածուկ կտրում եւ տնկում իրենց տների առջեւ: Շահը հանգստանում է. «եթե ծառ են տնկում, ուրեմն կմնան»: Ըստ ավանդության՝ այսպես հայերն ամրապնդվել են Իրանում եւ ստեղծել ավանդապաշտ գաղթօջախ, որը հասարակական, տնտեսական մեծ դեր ունի Իրանի կյանքում: Մենք Իրանում ունենք երկու հայազգի պատգամավոր, այսինքն՝ մասնակից ենք նաեւ քաղաքական կյանքին: Իրանում ուժեղ են Հայ առաքելական եկեղեցին եւ մյուս ավանդական հայ եկեղեցիները, կան մշակութային, կրթական հաստատություններ, Դաշնակցությունն ունի իր կառույցները, ուստի դեսպանատունը պետք է գործուն աշխատի եւ համախմբի համայնքի ներուժը՝ այն ուղղելով դեպի Հայաստան-Իրան կապերի զարգացում», նշեց Գեղամ Ղարիբջանյանը: Նա հատուկ կարեւորեց հանրապետության նախագահի հրամանագրով ստեղծված Հայաստան-Սփյուռք հարաբերությունների համակարգման նպատակով ստեղծված հանձնաժողովը, որի համանախագահներն են պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը եւ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը. «91 թ.-ից մինչ այսօր Հայաստան-Սփյուռք հարաբերությունները մատնվել են անուշադրության: Ես երկար տարիներ աշխատել եմ Սփյուռքահայության հետ մշակութային կապի կոմիտեում եւ քաջատեղյակ եմ իրավիճակից: Սփյուռքի հետ հարաբերությունները գնալով բարձիթողի էին մատնվում, եւ հայկական համայնքներն աստիճանաբար մեզ համար վերածվում էին լոկ մարդասիրական օգնության աղբյուրի: Ինձ շատ ուրախացրեց նախագահի հրամանագիրը՝ ստեղծելու այդ հանձնաժողովը, եւ համոզված եմ, Վազգեն Սարգսյանն ու Վարդան Օսկանյանը կկարողանան համախմբել այս խնդրով շահագրգիռ բոլոր ուժերին, նրանց առաջարկները վերածել համալիր ծրագրի եւ ապա՝ գումարել համահայկական համաժողովը: Սփյուռքը պետք է անմիջապես մասնակցի Հայաստան պետության ապագայի կերտմանը», ի մի բերեց նոր դեսպանը:

Հրաժեշտ խորհրդարանին

Մենք Գեղամ Ղարիբջանյանին հիշեցրինք, որ դիվանագիտության ասպարեզում սկսելով իր աշխատանքը, նա հրաժեշտ է տալիս օրենսդրի պաշտոնին. «Սոցիալական պետություն» խմբի նախագահ Գեղամ Ղարիբջանյանը դեռեւս փետրվարյան իրադարձությունների սկզբում քաղաքական որոշում կայացրեց՝ իր խմբակից գործընկերներով դառնալու «Երկրապահի» անդամ: Նոր՝ պրոֆեսիոնալ խորհրդարանի ընտրությունների նախօրեին՝ ի՞նչ կանխատեսումներով է նա մեկնում Իրան. «Դեռեւս փետրվարյան հայտնի իրադարձություններից առաջ, Վազգեն Սարգսյանի սրափեցնող ասուլիսից հետո 97 թ. կազմակերպված մեր պատգամավորական խումբը քաղաքական հայտարարություն կատարեց իր լուծարման մասին եւ միացավ «Երկրապահին»: Ես երբեւէ չեմ ափսոսացել դրա համար, նույնը եւ իմ գործընկերները՝ դա ճիշտ որոշում էր: Այս տարի Հայաստանում եղան արտահերթ նախագահական ընտրություններ: Ապագայի առումով ես կարծում եմ, որ բոլոր ազդեցիկ քաղաքական ուժերը պետք է համախմբվեն նախագահի շուրջ՝ ապահովելու կայուն առաջընթացը. նոր ցնցումները ես անընդունելի եմ համարում: Հայաստանին պետք է ազգային համախմբում, այդ համախմբման շնորհիվ մենք կկարողանանք ընտրել պրոֆեսիոնալ խորհրդարան, որը, համոզված եմ, ավելի լավ կաշխատի, քան ներկա Ազգային ժողովը:

Եթե փորձեմ գնահատել մեր օրենսդիր աշխատանքը, ապա ամենակարեւորն այն է, որ 98-ի փետրվարից հետո մենք կարողացանք համախմբվել եւ լրջորեն զբաղվել նոր որակի օրենսդրական աշխատանքով: Ինչ վերաբերում է քաղաքական ուժերին, ապա, կարծում եմ, որ Վազգեն Սարգսյանի նախաձեռնած շարժումը «Հանրապետական» կուսակցությունը պետք է ապացուցի, թե այն մոտեցումները, որոնք իր ելույթում բացահայտեց Վազգեն Սարգսյանը, իրենց [illegible] կիրականացվեն: Երբ մեր խումբը միացավ «Երկրապահին», մենք արդեն գիտակցում էինք, որ Վազգեն Սարգսյանը Հայաստանի զարգացման լուրջ նախադրյալներ է ստեղծում: Կարծում եմ, որ նոր խորհրդարանում կլինեն նորացված «Հանրապետական» կուսակցությունը, Ժողովրդական կուսակցությունը, ՀՅԴ-ն եւ Կոմկուսը՝ իբրեւ հիմնական ուժեր: Պրոֆեսիոնալ ԱԺ-ում իրենց հաստատուն տեղը կունենան նաեւ ԱԺՄ-ն, ԻՄ-ը, ՀՌԱԿ-ը: Ինձ համար խորհրդարանը լուրջ աշխատանքի դպրոց է եղել, նոր պատգամավորները Հայաստանում իրավական, ազգային պետություն եւ ժողովրդավարական քաղաքացիական հասարակություն կառուցելու նոր որակի օրենսդրական աշխատանքով կզբաղվեն»:

digitised by A.R.A.R.@

անդրադարձ

Ռազմական ոստիկանության վարչությունում հանդիպեցի վարչության պետ գնդապետ Վլադիմիր Գասպարյանին եւ նրա առաջին տեղակալ գնդապետ Հայկ Ստեփանյանին, խնդրելով պարզաբանումներ տալ հոդվածում նշված դեպքերի առնչությամբ:

– Շատ զարմացա, որ «Ազգ» թերթը, այն էլ Լիլիթ Պողոսյանի ստորագրությամբ, կարող էր նման հոդված տպագրել,- ասաց գնդապետը:- Հարգում եմ թե՛ թերթը, թե՛ Լիլիթին եւ չեմ ուզում խորհուրդներ տալ, բայց կարելի էր հանդիպել նաեւ մեզ, պարզաբանումներ ստանալ, որանք պիտի պաշտպանեին: Ավելին, գրություններ ուղարկվեցին Հատուկ ծրագրերի վարչությանը, Մալաթիա-Սեբաստիա թաղապետարանին, Շահումյանի տարածքային դատախազին, ոստիկանապետին եւ սոցապ նախարարությանը: Վերջինիս աշխատակիցները խոստացել են մեկ ամսվա ընթացքում բավարարել բնակիչներին: Անցել է մեկ ամիս, բնակիչների մի մասը ինքնակամ դուրս է եկել, իսկ մյուս մասը կտրականապես հրաժարվել է բավարարել պահանջը: Քանի որ ձախողման էր դատապարտվում միջպետական պայմանագրի կատարումը...

ծեծ ու ջարդով:

– Մենք օպերատիվ տվյալ ստացանք, որ բնակիչներից մեկը՝ նախկին ազատամարտիկ Արմեն Վարդանյանը սպառնացել է, որ եթե մեկը համարձակվի մոտենալ իր իրերին «կգյուլլեմ, կտրաքացնեմ»: Մեր աշխատակիցները մեկնեցին այնտեղ «տագնապ» ազդանշանով: Չէ՞ որ սպառնալիքը կարող էր եւ իրական լինել, քանի որ նա ազատամարտիկ է եղել: Մենք ստիպված էինք նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնել: Բարեբախտաբար սոցիալական անարդարություններից իրավացիորեն բորբոքված Արմենի ջիններից մեկը նրա բնակարանային պահանջը բավարարվի:

◊

Եղա նաեւ «կռվախնձոր» դարձած շենքում: Զորամասի անցագրային կետում կանգնած էին զինվորները: Հանդիպեցի կապիտան Թամամյանին:

– 3 տարի հաշտ, համբերատար, միմյանց ցավին հարեհաս լինելով ապրել ենք: Ինձ համար տարօրինակ, բայց ավելի շատ վիրավորական էր այս բարձրացված աղմուկը: 3 տարի շարունակ ոչ լույսի, ոչ կոմունալ ծառայությունների վարձ չեն վճարել: Այստեղ են ասել. «Գոգիդ նստեմ,

նան դեպի այդ, իհարկե դժբախտ ընտանիքները, լուծեն նրանց հիմնահարցերը, թե՞ ինչ-ինչ գերատեսչությունների ձեռնտու է Հայաստանում փախստականների առկայությունը...

Սարսափելի է կարդալ Վարդաշենի հանրակացարանի շենքի ներսում վխտացող ուտիճների, առնետների, մողեսների, կարիճների, իսկ շենքից դուրս տարածված ընդարձակ աղբակույտերում՝ շների ու կատուների մասին:

Հ. Գ. Հեռախոսով էր Լիլիթ Պողոսյանի հետզրությանը, համաձայն

«Գոգիդ նստեմ, միրուքդ փետեմ»

1998 թ. կնքված միջպետական պայմանագրի համաձայն, ռուսական կողմին պիտի հանձնվի 1995 թվականից ՀՀ նախարարների խորհրդի որոշմամբ սպորտկոմիտեի բալանսից պաշտպանության նախարարության բալանս փոխանցված պատանի հնգամարտիկների նախկին դպրոցը: Հարցի քաղաքական ու պետական գերկարեւորությանը ոչ ոք չի կասկածում: Անհրաժեշտ էր շտապ տեսքի բերել զորամաս դարձած դպրոցի տարածքը եւ վերանորոգել հյուրանոցային մասնաշենքը: Սակայն Շիրակի 39 ա հասցեում գտնվող այդ շենքում բնակվող փախստականների, աղետյալների ու ազատամարտիկ Արմեն Վարդանյանի ընտանիքները խոչընդոտում էին պայմանագիրը՝ ժամկետին կատարելուն: Այս հարցին էր նվիրված «Ազգ» թերթի անցած տարվա դեկտեմբերի 26-ի համարում տպագրված Լիլիթ Պողոսյանի «Ջրից դուրս եկանք, ջրհորն ընկանք» հոդվածը:

րից հետո եզրահանգումներ արվեցին: Այդ է պահանջում նաեւ մամուլի մասին օրենքը:

Պրն Գասպարյանը հրավիրեց վարչության սպայակույտի պետ գնդապետ Գրիշա Սուքիասյանին եւ վարչության պետի տեղակալ գնդապետ Սանվել Նանուցյանին: Վերջինս, ըստ իմ հարգարժան գործընկերուհու, անձամբ է ղեկավարել նախկին բնակիչների «տեղահանման» գործողությունը:

Պարզվեց հետեւյալը:

1995 թ. ընդունելով նախկին դպրոցի տարածքը հյուրանոցային համալիրում բնակվող բնակիչներով հանդերձ, պաշտպանության նախարարության որոշմամբ այնտեղ տեղակայվեց N զորամասը (հրամանատար՝ կապիտան Թամամյան): Հաշվի առնելով թեկուզ առանց իրավունքի բնակիչների առկայությունը, նախարարությունը որոշեց թույլատրել նրանց եւ զորամասի (եւ ոչ թե ռազմական ոստիկանության աշխատակիցների, ինչպես նշված է հոդվածում) «համատեղ կեցությունը»: Սակայն միջպետական պայմանագրի կարեւորությունից ելնելով, բնակիչներին զգուշացվեց, որ մեկ ամսվա ընթացքում

տարումը, հանձնարարվեց ռազմական ոստիկանությանը դատարկել շենքը, որի ընթացքում, ըստ ռազմական ոստիկանության ղեկավարության, ոչ մի օրենքի խախտում չի կատարվել:

– Կուզենայի հարգելի Լիլիթին հարցնել,- ասաց ոստիկանապետը,- եթե որեւէ մեկը ապօրինաբար վերցնի նրա գրիչը կամ ձայնագրիչը ու հրաժարվի վերադարձնել, ի՞նչ կանի նա: Պարզ է, որ ոստիկանության օգնությանը կդիմի: Ոստիկանները օրինազանցի գլուխը չեն շոյելու, այլ ստիպողաբար պիտի վերցնեին իրերը ու հանձնեին իրեն: Ավելին, նաեւ դատի կտային օրինազանցին: Դրա համար էլ ոստիկան ենք կոչվում եւ ոչ թե լրագրող: Մենք հարգում ենք ձեզ, դուք էլ մեզ հարգեք: Ամեն մեկս մեր գործն ենք կատարում:

– Բայց ինչո՞ւ ավտոմատներով,

սպառնալիքը զուտ սպառնալիք էր: Բայց ծեծ ու ջարդ, ինչպես նշված է հոդվածում, չի եղել: Ինչ վերաբերում է Արմենի հիասթափությանը, վիրավորվածությանը եւ կասկածին, թե արդյոք սա իր հայրենիքն է, թե ոչ, ապա կասեմ. այո, իրենն է, եւ ավելի շատ, քան շատ-շատերինը: Ու համոզված եմ, որ եթե, Աստված մի արասցե, անհրաժեշտ լինի, մեր ազատամարտիկ եղբայրը, չնայելով ոչ մի սոցիալական անարդարության եւ նեղացածության ու վիրավորվածության, բոլորից առաջ է ձեռքը զենքին մեկնելու: Այլ կերպ նա չի կարող: Ինչպես 89-ին է նրա ազնիվ արյունը ստիպել հաշվի չառնել ոչինչ, այնպես էլ անհրաժեշտության դեպքում կլինի, իսկ այդ արտահայտությունը սոսկ բռնկման արդյունք է եղել: Ու բարոյականությունը պահանջում է, որ առա-

միրուքդ փետեմ», դառնացած ասաց զորամասի հրամանատարը:

◊

Հոդվածում նկատելի է Լիլիթ Պողոսյանի խոր մտահոգությունը այդ ընտանիքների հանդեպ: Եվ ժամանակն է, որ Ազգային ժողովը, կառավարությունը, համապատասխան գերատեսչությունները դեմքով դառ-

որի, փախստականների վարչության մեջ հայտնել է, որ կառավարությունը համաձայնել է (ինչպի՞սի մեծահոգություն.-Վ. Մ.) հատկացնել երկու հանրակացարան: Իսկ մի՞թե հնարավոր չէր առանց այս քաշքշուկի լուծել հարցը, այլ ոչ թե «Ազգի» միջնորդությունից հետո, երբ «անհանգստացվում են» անգամ կառավարության մշտազբաղ չինովնիկները:

Չնայած խոսքը մեր մեջ, դա լավ նշան է:

ՎԱՀԱՆ ՄԵԼԻՔՍԵԹՅԱՆ
զինվորական եւ իրավական հարցերով լրագրող

Խնդրո առարկա հոդվածում անդրադառնալով ցուրտ ձմռանը փողոցում հայտնված ընտանիքների դժվարին կացությանը, տողերիս հեղինակը նշել էր հիշյալ փաստն առանց ռազմական ոստիկանության համար վիրավորական մեկնաբանությունների: Կասկածի տակ չառնելով իր ունեցվածքին տեր կանգնելու ՊՆ իրավունքը, «Ազգը» մտահոգություն էր հայտնել շենքն «աղետյալներից» ազատելու անընդունելի դրսեւորումների առնչությամբ՝ հիմնվելով ոչ թե մեկ կամ երկու տուժածների, այլ տասնյակի չափ քաղաքացիների վկայությունների վրա: Փորձել էինք «շոշափել» նաեւ ՌՈ վարչության պետի կարծիքը, սակայն պրն Գասպարյանը տեղում չէր, իսկ պետի տեղակալ Արսեն Մագաուզյանի բացատրությունները շենքն ազատելու անհրաժեշտության վերաբերյալ խուսափել էինք արձանագրել «հրապարակման ենթակա չլինելու» պատճառով՝ բավարարվելով «գերատեսչական պետերի համար» անորոշ արտահայտությամբ, ինչը գործընկերս՝ Վահան Մելիքսեթյանը, թերեւս, անտեղյակության տեղ էր դրել:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Փրկարարությունը շնորհակալ գործ է

Արցախի արտակարգ իրավիճակների վարչության ստեղծման նախապատմությունն սկսվում է 1988 թվականից: Նախապես կոչվում էր փրկարարական ծառայություն, որն էլ իր հերթին ստեղծվել է տուրիստական ակումբի բազայի վրա: Այն ժամանակ ակումբին կից գործող փրկարարական ծառայությունը լեռնային վայրերում զբոսաշրջիկներին պատահած դժբախտ դեպքերի ժամանակ անհրաժեշտ օգնություն էր ցույց տալիս:

Արցախի փրկարարների առաջին լուրջ քննությունը եղավ դեկտեմբերյան մեծ երկրաշարժի օրերին Սպիտակում: Աղետյալներին օգնելու մեկնած ջոկատն ամեն ինչ արեց մարդկային կյանքեր փրկելու համար: Հենց այդ ժամանակ ծնվեց որպես առանձին միավոր փրկարարական ծառայություն ստեղծելու գաղափարը: Սկզբում այն հասարակական հիմունքներով էր, գործում էր ակումբի հիմնադիր Ասլան Գրիգորյանի եւ նրա համակիրների էնտուզիազմի շնորհիվ: 1990-ին ԼՂ մարզխորհրդի գործկոմի որոշմամբ ստեղծվեց «Արցախ» մարզային փրկարարական ծառայությունը, իսկ դրա հիման վրա, 1995-ին, ԼՂՀ արտակարգ իրավիճակների վարչությունը:

Նման բարձր պետական կարգավիճակ տալը պատահական չէր: Վարչության գործունեությունն ուղղված է պատերազմի, բնական-տարերային եւ տեխնածին աղետների դեպքում բնակչությանը անհրաժեշտ օգնություն ցույց տալուն, ինչպես նաեւ տնտեսական կարեւոր օբյեկտների պահպանմանը, վերականգնմանը եւ աղետի հետեւանքների վերացմանը: Իրականում, վերջին տարիներին, նույն այդ խնդիրների լուծմանն էին ուղղված արցախցի փրկարարների ջանքերը: Եվ ոչ առանց շոշափելի արդյունքների:

ԱԻՎ-ի համար ամենադժվար փուլը պատերազմական ժամանակաշրջանն էր: Ռազմագործողությունների ժամանակ փրկարարները կատարում էին, այսպես կոչված, սանհրահանգչի աշխատանք: Տեղակայվելով ճակատային գծի մոտ, նրանք մարտադաշտից հանում էին վիրավորներին եւ ցույց տալիս առաջին բուժօգնություն, իսկ անհրաժեշտության դեպքում ծանր վիրավորներին իրենց ավտոմեքենայով շտապ տեղափոխում էին մերձակա հոսպիտալ:

Ոչ հազվադեպ իրենք՝ փրկարարներն էին ստիպված լինում մարտի բռնվել թշնամու հետ: Ջոկատի 3 անդամներ զոհվել են, 15-ը՝ վիրավորվել:

Կարեւոր ճակատ էր նաեւ թիկունքը: Խաղաղ բնակավայրերի ամենօրյա հրետակոծությունները ու ռմբակոծությունները ավերում էին շենքերը, խեղում բնակիչներին:

«Պատերազմը դաժան ու խստապահանջ ուսուցիչ էր փրկարարների համար,- ասում է ԼՂՀ ԱԻՎ-ի պետ Ասլան Գրիգորյանը,- ամենածայրահեղ իրավիճակներում մենք սովորեցինք խուճապի չմատնվել, սառնասրտորեն ու գործիմացորեն կողմնորոշվել անելիքների մեջ: Մեր շատ փրկարարներ հմտացան այդ մասնագիտության մեջ գործնականում: Աշխարհում դա իր նախադեպը չունի, ուստի շատ երկրների փրկարար ծառայությունների է հետաքրքրել պատերազմական իրավիճակներում գործելու մեր փորձը»:

ԱԻՎ-ի բարձր վարկանիշի մասին է վկայում այն փաստը, որ այստեղ ծառայելու խնդրանքով շատ երիտասարդներ են դիմում: Ընդունման պահանջները, սակայն, խիստ են՝ ֆիզիկական, մտավոր, բարոյական ու հոգեբանական պատրաստականություն: Դրան ավելացրած՝ անձնազոհ մարդասիրություն, որովհետեւ տուժածին փրկելու ժամանակ ինքնազոհության մղվելու հավանականությունը մեծ է: Իսկ ծառայության են ընդունվում ամենատարբեր մասնագիտության տեր անձինք:

Լավ մարզավիճակում գտնվելը կարեւոր պայման է: Այս առումով ԱԻՎ-ականները պարապ մնալու առիթ չեն ունենում: Հաճախակի տարբերույթ մարզումները լրացնում են փրկարարների առանց այն էլ հագեցած առօրյան: Դրանք իրականացվում են «էքստրեմալ» ծառայությունների, մասնավորապես, պետավտոտեսչության, հրշեջ եւ բժշկական ծառայությունների հետ համատեղ:

Ուսումնական գործնական պարապմունքներին զուգահեռ, անցկացվում են նաեւ տեսական պարապմունքներ: Անցյալ տարի ԼՂՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության կից կադրերի վերապատրաստման ինստիտուտի մասնագետների կողմից Արցախում կազմակերպված սեմինարները նպատակային էին ու արդյունավետ: Երկու հայկական պետությունների համապատասխան ծառայությունների միջեւ պայմանագիր է ստորագրվել սահմանամերձ շրջաններում տեղի ունեցած աղետների ժամանակ փոխօգնություն ցուցաբերելու մասին:

«Ընդհանրապես, հայաստանյան մեր գործընկերների համագործակցության եւ օգնության կարիքը միշտ էլ զգալի է,- ասում է Ա. Գրիգորյանը,- մեր հեռանկարային պլանների մեջ է մտնում բարձրորակ կադրերի պատրաստումը Երեւանում: Մտադիր ենք ֆիզիկական կուլտուրայի ինստիտուտի փրկարարական բաժնում սովորելու ուղարկել նաեւ արցախցի երիտասարդների, որոնք ուսումն ավարտելուց հետո ծառայության կանգնեն մեզ մոտ: Այս հարցում ակնկալում ենք մեր կառավարության աջակցությունը: Ցանկալի կլիներ Երեւանի փրկարարների նախապատրաստման եվրոպական կենտրոնում նաեւ մեր համաերկրացի ունկնդիրներն ունենալ»:

Այսօր արցախցի փրկարարների գործունեության շրջանակը լայն է ու համակողմանի: Նրանք ոչ միայն հարկ եղած պահին օգնության են հասնում դժբախտության մեջ հայտնվածներին ու աղետյալներին, այլեւ կատարում են անմատչելի տեղերի նորոգման եւ նման կարգի այլ աշխատանքներ:

Միջազգային չափանիշներով ԼՂՀ ԱԻՎ-ը հեռու է, իհարկե, տեխնիկապես ապահովված լինելուց: Առայժմ փրկարարները չունեն առանձնացված տարածք, որտեղ կարողանային իրականացնել իրենց ծրագրային պարապմունքները: Չունեն նաեւ բարձրլեռնային պայմանների համար անհրաժեշտ տրանսպորտ, որը կհեշտացներ նրանց աշխատանքը նման տեղանքներում փրկարար գործունեություն ծավալելու ժամանակ: ԱԻՎ-ի նյութատեխնիկական բազայի աղքատությունը, վարչության պետի խոսքերով, պայմանավորված է դեռեւս պատերազմական դրության մեջ գտնվող երիտասարդ ԼՂՀ-ի տնտեսական կացությամբ:

Բոլոր դեպքերում, Արցախի աշխարհագրական պայմաններին համապատասխան առաջին օգնություն ցուցաբերելու համար, աղետների ժամանակ, միջոցներ կան:

ԱԻՎ-ի պետը նշեց նաեւ մարդասիրական օգնության հաշվին տեխնիկական բազան որոշակիորեն համալրելու հանգամանքը: Անցյալ տարի Մեծ Բրիտանիայի լորդերի պալատի փոխխոսնակ, Արցախի ազնիվ բարեկամ Քերոլայն Քոքսի նվիրած «ՈՒԱԶ» մակնիշի ավտոմեքենան եւ մաքուր օդի բալոնների լիցքավորման մեքենան շնորհակալությամբ ընդունեցին փրկարարները:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Մինչ անցյալ շաբաթ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում Իրաքի թնջուկի հարցով ավելի ու ավելի էր ուժգնանում պառակտվածությունը՝ մի կողմից Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի եւ Չինաստանի, մյուս կողմից՝ ԱՄՆ-ի եւ Անգլիայի միջեւ, իրաքյան ղեկավարության դիրքորոշումն էլ նույնքան կարծրանում էր: Նա գտնում է, որ ճգնաժամից դուրս գալու լավագույն ուղին իրաքյան ներկայիս վարչակազմը փոփոխելն է: Իսկ ընդդիմությանը ցուցաբերվող ամերիկյան աջակցության վերաբերյալ Քլինթոնը հայտնել է, որ ներկայումս իրենք ընտրում են ԱՄՆ-ի օրենքի չափանիշներին համապատասխանող խմբավորումներին: Հիշեցնենք, որ ցելել երկու պատվիրակություն, մեկը՝ Միջին Արեւելքի գծով ԱՄՆ-ի արտգործնախարարի օգնականի տեղակալ Էլիզաբեթ Ջոնսի, իսկ մյուսը՝ Թուրքիայի արտգործնախարարության Միջին Արեւելքի վարչության տնօրենի գլխավորությամբ: Ընդդիմադիր 3-րդ կազմակերպությունը՝ «Իրաքյան հայրենասիրական միացյալ համագուցյալ համաձայնագրից, որը բացառում է որեւէ դեր իրենց համար: Նրանք պահանջել են քրդերին հավասար կարգավիճակ երկրի հյուսիսում: Թուրքմենները մտավախություն են հայտնել, որ շուտով Հյուսիսային Իրաքում քրդական պետություն է հռչակվելու՝ հորդորելով Անկարային արգելել նման մտադրությունը:

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ի՞նչ է պատրաստվում ԱՄՆ-ի թուրքական խոհանոցում

Այս առումով իբրեւ սկիզբ՝ որեւէ լուրջ եւ արդար լուծման համար, Բաղդադը զատորոշեց 4 պայման. 1. անմիջապես վերացնել բոլոր սահմանափակումները, 2. փոխհատուցումներ տրամադրել Իրաքին հասցված մարդկային եւ նյութական կորուստների դիմաց, 3. հարգել Իրաքի գերիշխանությունը, վերացնել թռիչքազերծ երկու գոտիները (հյուսիսում եւ հարավում) եւ չմիջամտել իր ներքին գործերին, 4. հրաժարվել երկակի չափանիշներից Իրաքի հետ վերաբերվելիս, ինչպես նաեւ նախաձեռնել Միջին Արեւելքի տարածաշրջանի ազատումը զանգվածային բնաջնջման զենքերից: Ավելին՝ իր հին ընկերոջ, Ռուսաստանի վարչապետ Ե. Պրիմակովի օրինակով, Ծոցի երկրորդ պատերազմի 8-րդ տարելիցի առիթով նախագահ Սադդամ Հուսեյնը կոչ արեց ստեղծել միջազգային նոր խմբավորում՝ ԱՄՆ-ին, Բրիտանիային եւ Իսրայելին հակազդելու համար:

Վաշինգտոնն արդեն խոսում է ռազմավարական պարտության մասին: Ի զարմանս բոլորի, Լոնդոնում լույս տեսնող սաուդյան «Ալ-Շարք Ալ-Աուսաթ» օրաթերթին հատուկ հարցազրույց տալով, նախագահ Բիլ Քլինթոնը հայտարարել է, որ առայժմ իրաքյան ճգնաժամի հանդեպ Վաշինգտոնի որդեգրած մեկուսացման քաղաքականությունը ձախողվել է: Միեւնույն ժամանակ 1998 թ. Կոնգրեսն ընդունել էր «Իրաքի ազատագրման» օրենքը: Այդ փաստաթղթով նախատեսված է 97 մլն դոլար հատկացնել իրաքյան ընդդիմության այն ուժերին, որոնք ընտրվելու են նախագահի կողմից: Իսկ նշյալ օժանդակության մի մասը լինելու է ռազմական տեխնիկայի եւ վարժանքի տեսքով: Ինչեւէ: Քլինթոնը հավաստիացրել է, որ հետագա աջակցությունը երկարատեւ ու աստիճանական մի գործընթացի մասն է դառնալու՝ իրաքյան ընդդիմության հետ գործուն վերաբերվելու համար:

Այս կապակցությամբ, հենվելով պաշտոնական աղբյուրների վրա, ամերիկյան որոշ լրագրական միջոցներ արդեն իսկ հրապարակել են 4 ուժերի անուններ, այդ թվում՝ Մասուդ Բարզանիի ղեկավարած Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցությունը եւ Ջալալ Թալաբանիի գլխավորած Քրդստանի հայրենասիրական միությունը, որոնք, ինչպես հայտնի է, անցյալ սեպտեմբերին Վաշինգտոնում եւ դրա հովանավորությամբ կասկածելի մի համաձայնագիր էին կնքել՝ իրենց առաջիկա համատեղ գործունեության վերաբերյալ: Այդ համաձայնագիրը գործի դնելու համար նույն երկու առաջնորդները վերջերս 4 տարուց ի վեր առաջին անգամ հանդիպել էին Հյուսիսային Իրաքի հողի վրա: Միեւնույն նպատակով մի քանի օր առաջ Հյուսիսային Իրաք միասին են այ-

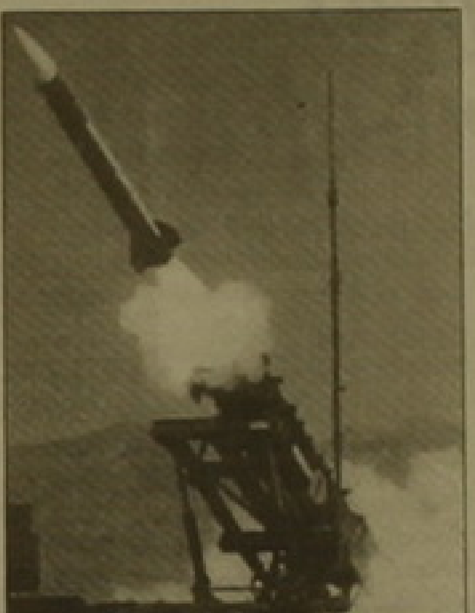

ժարն» է, որը քաղաքական ամենալայն տեսականին ընդգրկելով հանդերձ, իրենից մի հակասական խառնարան է՝ ազգային, գաղափարախոսական եւ քաղաքական առումով: Իսկ 4-րդ ուժը «թագավորական սահմանադրական շարժումն» է, որն ունի աննշան հետեւորդներ եւ ձգտում է վերականգնել միապետական կարգերը:

Ուշագրավ է նաեւ այն փաստը, որ հունվարի 10-ին, ետ չմնալով ոչ ոքից, հյուսիսիրաքյան «թուրքմենական ճակատը» Անկարայում մի գիտաժողով է անցկացրել՝ թուրք ակադեմականների եւ լրագրողների մասնակցությամբ: Թուրքմենները իրենց անհանգստությունն են հայտնել վաշինգտոնյան վերոն-

Եվ քանի որ բոլոր օղակները միեւնույն շղթայի մասն են կազմում, Անկարան վկայակոչելով անհեթեթ պատճառաբանություններ, Վաշինգտոնից պահանջել է «Պատրիոտ» տեսակի հրթիռներ տեղադրել թուրք-իրաքյան սահմանամերձ տարածքում: Պենտագոնը գրեթե անմիջապես դրականորեն արձագանքեց: Բայց հետաքրքիր է, որ անցյալ տարի Թուրքիան ամեն գնով ձգտում էր պատերազմ հայտարարել Սիրիային, որն այժմ ռազմականապես անհամեմատ հզոր է, քան ուժասպառ Իրաքը, որից երկյուղելով է իբր Անկարան խնդրել հրթիռները: Իսկ սրանք հիմնականում գործածվում են ոչ թե ռազմական ինքնաթիռների դեմ, այլ հատկապես բալիստիկ հրթիռներն օդում կործանելու նպատակով, ինչպես տեղի ունեցավ Ծոցի պատերազմի ընթացքում, երբ Իսրայելը դրանք օգտագործեց ընդդեմ իրաքյան «սկադների»: Իսկ եթե Բաղդադն ունենար բալիստիկ հրթիռներ, ապա անկասկած դրանք գործի կդներ «Աղվեսն անապատում» գործողության ժամանակ: Ուստիեւ տրամաբանական հարց է ծագում, թե ո՞ւմ համար են նախատեսված Թուրքիայի հարավարեւելքում տեղադրվելիք «պատրիոտները»: Բնականաբար այն երկրների համար, ուր տեղակայվելու են ռուսական S-300 տեսակի հրթիռները:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

ԱՄՆ-Եվրոպա. «Բանանային պատերազմը» շարունակվում է

Վերջին տարիներին ԱՄՆ-ի եւ Եվրամիության տնտեսությունների միջեւ ծավալվել է իսկական «բանանային պատերազմ»: Դեկտեմբերի 21-ին ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը Իրաքին ռմբահարվածներ հասցնելուց հետո որոշեց վերաշխուժացնել նաեւ եվրոպացիների դեմ ծավալված այդ տնտեսական պատերազմը: Արդեն ավելի, քան հինգ տարի է, որ ամերիկացիներն անզիջում պայքար են ծավալել բանանի ներմուծման եվրոպական քաղաքականության դեմ: Վերջինիս համաձայն Եվրամիության շուկաներում ընդամենը մոտ 25 տոկոս տեղ է հատկացվում Աֆրիկայից եւ Անտիլյան կղզիներից ներմուծվող բանանին: Դրանով զգալի վնաս է հասցվում լատինաամերիկյան, այսպես կոչված, «դոլարային բանանին», որն ամերիկյան «Չիկիտա» եւ «Դոուլ» խոշոր կորպորացիաների վերահսկողության տակ է: Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունն արդեն երկու անգամ դատապարտել է եվրոպացիների այս խտրական քաղաքականությունը: Եվրամիության բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը «Էքսպրես» հանդեսի թղթակցին խոստովանեց,

որ եվրոպացիները հաշվի են առել այդ քննադատությունը եւ կփոխեն ներմուծման հետ կապված արտոնագրերը: «Բայց «Չիկիտան» եւ «Դոուլը», որոնք զգալի վնասներ են կրել Միչ ցիկլոնի հետեւանքով, ուզում են ավելին ստանալ», ավելացրեց նա:

Ամերիկացիները որոշել են ուժեղացնել ճնշումը Եվրամիության վրա: Այդ նպատակով նրանք սպառնացել են լրացուցիչ մաքսատուրքեր սահմանել Եվրամիությունից ներմուծվող 70 տարբեր արտադրատեսակների վրա, որոնց թվում են ոչխարի պանիրը, կարի մեքենաները, քաշմիրե բլուզները, պայուսակները եւ այլն: Այդ պատժամիջոցները կկիրառվեն, եթե Եվրամիությունը մինչեւ մարտի 3-ը չվերացնի «դոլարային բանանի» ներմուծման կարգը: Առեւտրի գծով Եվրամիության կոմիսար Լեոն Բրիթընի կարծիքով, դա կամայական եւ անօրինական որոշում է: Այս ամսվա ընթացքում Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունը կփորձի հարթել ԱՄՆ-ի ու Եվրամիության այս վեճը: Եվրամիության բարձրաստիճան որոշ պաշտոնյաներ այս հարցում լավատեսորեն են տրամադրված:

Սակայն Ֆրանսիայի արտաքին առեւտրի պետքարտուղար Ժակ Դոնդուն երկյուղներ ունի, որ բանանի հետ կապված այս ամբողջ աղմկարարության քողի տակ ամերիկացիները նաեւ ուրիշ շահեր են հետապնդում եւ փորձում են կրճատել եվրոպացիների հետ կատարվող առեւտրում իրենց բյուջեի պակասորդը: 1993 թ.-ից ի վեր ամերիկացիների ու եվրոպացիների առեւտրում ԱՄՆ-ի առեւտրային պակասորդն անդադար աճել է՝ հենց միայն 1998 թ. հոկտեմբերին հասնելով 2,2 մլրդ դոլարի: 1999 թ. եւս խոստումնալից չէ ամերիկացիների համար: «ԱՄՆ-ն ուզում է իր ամբողջ արտադրանքի ավելցուկն ավելի ազատորեն իրացնել Եվրոպայում», վերլուծում է ֆրանսիացի հողագործների արհմիության տնտեսագետ Ֆլորան Գոն: Այսպես, մինչեւ այս տարվա ապրիլ ամիսը Եվրոպան ստիպված կլինի Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունում փաստարկված տվյալներով արդարացնել հորմոններով մշակված ամերիկյան մսի ներմուծման վրա մինչեւ օրս իր դրած արգելքը: Մինչդեռ ամերիկացիները ջանում են ամեն գնով հաղթահարել այդ արգելքը: Այնպես որ, ԱՄՆ-ի ու Եվրամիության առեւտրական պատերազմը կարող է էլ ավելի ընդլայնվել:

Պ. Ք.

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՆԱՏՕ-ի ուժերը պատրաստ են գործողությունների Կոսովոյում

ԼՈՆԴՈՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի միացյալ ռազմական ուժերի գլխավոր հրամանատար Ուեսլի Քլարկն այսօր հայտարարել է Դաշինքի ուժերի՝ գործողությունների պատրաստ լինելու մասին, եթե Հարավսլավիայի նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչը հստակորեն չկատարի Հյուսիսատլանտյան դաշինքի եւ ԵԱՀԿ-ի հետ հոկտեմբերին ձեռք բերված պայմանավորվածությունները: BBC-ին տված ռադիոհարցազրույցում Քլարկը նշել է, որ այդ կոշտ դիրքորոշումը նա կհասցնի Բելգրադ, ուր այսօր ուղեւորվում է ՆԱՏՕ-ի ռազմական կոմիտեի նախագահ Քլաուս Նաումանի հետ:

ՆԱՏՕ-ի երկու բարձրաստիճան գեներալների ուղեւորությունը կընթանա Կոսովոյում ԵԱՀԿ-ի ներկայացուցչության ղեկավար, ամերիկացի դիվանագետ Ուիլյամ Ուոքերին երկրից վտարելու Հարավսլավիայի կառավարության որոշման շուրջ քաղաքական փոթորկի ֆոնի վրա: Բելգրադը երկուշաբթի օրը նրան որպես անցանկալի անձ է հայտարարել, ինչը հարուցել է համաշխարհային հանրակցության բողոքները:

Իրաքն ուժեղացնում է իր զորքերի խմբավորումը երկրի հարավում

ԷԼ ՔՈՒՎԵՅԹ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրաքն ուժեղացնում է իր զինված ուժերի խմբավորումը երկրի հարավում, սակայն տվյալ պահին դա ուղղակի սպառնալիք չէ հարեւան Քուվեյթին: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այս մասին երկուշաբթի օրը հայտարարել է Քուվեյթի փոխվարչապետ, պաշտպանության նախարար շեյխ Սալեմ ալ Սաբահը զորքեր կատարած տեսչական այցի ժամանակ:

Նախարարի ասելով, «Քուվեյթը պետք է պատրաստ լինի ամեն տեսակ անակնկալների ու սպառնալիքների»:

«Քուվեյթն ամրապնդում է իր պաշտպանությունն հնարավոր ամեն մի սպառնալիքի հակահարված տալու նպատակով», հայտարարել է շեյխ Սալեմ ալ Սաբահը, նշելով Քուվեյթի զինծառայողների լավ պատրաստվածությունը: Նա նշել է, որ Քուվեյթն իրաքցի գաղթականների նկատմամբ գործողությունների իր սեփական պլանն ունի ռազմական գործողությունները վերսկսվելու դեպքում:

Օրերս Քուվեյթի կառավարությունը խիստ քննադատության էր ենթարկել Բաղդադի հայտարարությունը, որը սպառնում է հրաժարվել երկու երկրների միջեւ սահմանագծի ճանաչումից:

Ի պատասխան իրաքյան սպառնալիքների, Քուվեյթի կառավարությունն իր զինված ուժերը լիակատար մարտական պատրաստության վիճակի է բերել:

Թուրքիան ամենուրեք կհետապնդի Օջալանին

ԱՆԿԱՐԱ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «Թուրքիան ամենուրեք կհետապնդի Աբդուլլահ Օջալանին, ուր էլ որ նա մեկնի: Մոտ ժամանակներս նա կվնասազերծվի», այսօր հայտարարել է այդ երկրի ազգային պաշտպանության նախարար Հիքմեթ Սամի Թյուրքը:

Նրա խոսքերով, «Թուրքիայի Հանրապետությունը երբեք որպես զրուցակից չի ճանաչի ահաբեկչական քրդական անջատողական կուսակցության պարագլխին»: Նա նաեւ նշեց, որ Օջալանը կորցրել է նախկին ազդեցությունը իր կուսակցության վրա, որտեղ պայքար է սկսվել առաջնորդության համար:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

1933 թ. դեկտեմբերյան մի առավոտ Կրուպսկայայի անվան դպրոցում (այժմ Ն. Աղբալյանի անվան) ձեռքից ձեռք էր անցնում «Պիոներ կանչի» նոր համարը, որտեղ տպագրվել էր գերազանցիկ աշակերտուհի Սիլվայի «Ձեզ պես չենք ապրում» բանաստեղծությունը, որը պարոդիա էր Թումանյանի «Հին օրհնությանը»: Այդ անակնկալը պատրաստել էր 14-ամյա բանաստեղծուհու լեզվի եւ գրականության ուսուցիչ Սիման Սահակյանը, որն իր ամոթխած աշակերտուհուց թաքուն խմբագրությանն էր տրամադրել նրա բանաստեղծությունը:

ձեւով ու համոզիչ մեկնաբանություններով տեղ է գտել «Էջեր փակ գզրոցներից» ստվարածավալ գրքում:

Կապուտիկյանը հոգով ու պոեզիայով կապված է սփյուռքի հետ: Նա խորապես մտահոգված է հայապահպանության նվիրական գործով, սփյուռքահայերի այսօրվա հոգսերով ու գալիք ճակատագրով: Նա ցավով նկատում է, որ կամաց-կամաց աշխարհին հրաժեշտ են տալիս Եղեռնից մազապուրծ մնացած մոհիկանները՝ մամիկներն ու պապիկները եւ թախծոտ գրում է. «Մ՜խ, այդ ծերունիները. Նրանք ա-

զորավիգ է յուրաքանչյուր հայի համար: Նրա բանաստեղծությունը զգացմունքի ու բանականության ներդաշնակություն է, որքան էլ նա «հազար ճամփա անցնելով, տեսել ու հիացել է պերճանքի փայլը վրան» վեհաշուք քաղաքներով, դարձյալ նրան հեռուներից տուն է կանչել «իր ծաղիկ, իր զողտրիկ, իր քարծրիկ, իր գալիք Երեւանը», որի հավերժի մեջ երազում է ապրել բանաստեղծուհին: Մեր կորցրած հողերի կարոտի, հայրենի օջախի անթեղ մոխրի մարմնավորումն է «Քելե, լաո» բանաստեղծությունը, որը մի ամբողջ տոհմի տարողություն

Սիրո, հավատի եւ հավերժության պոեզիան

Սիլվա Կապուտիկյանի ծննդյան 80-ամյակը

Շուրջ 66 տարի է անցել Սիլվա Կապուտիկյանի անդրանիկ բանաստեղծության տպագրությունից:

66 տարիների ընթացքում 66-ից ավելի քնարական ժողովածուները՝ «Օրերի հետ», «Այս իմ երկիրն է», «Իմ հարազատները», «Մտորումներ ճանապարհի կեսին», «Յոթ կայարաններ», «Հատընտիր», «Իմ էջը», «Ձմեռ է գալիս», «Գիրը մնա հիշատակող», ինչպես նաեւ «Քարավանները դեռ քայլում են», «Խճանկար հոգու եւ քարտեզի գույներից», «Էջեր փակ գզրոցներից» ճամփորդական նոթերն ու հրապարակագրություն-էսսեները մեծ ճանաչում ու փառք բերեցին Կապուտիկյանին: Իսկ տասնյակ լեզուներով թարգմանված նրա բանաստեղծությունները նվաճեցին այլազգի միլիոնավոր ընթերցողների սրտերը:

Դիպուկ է բնութագրել նրա պոեզիան Պարույր Սեւակը. «Սիլվա Կապուտիկյանը մեր այն սակավաթիվ բանաստեղծներից է, որոնք սկզբից եւեթ ընթերցողին ներկայացել են իրենց անձնական ուրախություններով ու տրտմություններով... Ս. Կապուտիկյանը տաղանդավոր, վաղուց արդեն հասունացած բանաստեղծ է, բարձր արվեստով ու վարպետությամբ գրված շատ բանաստեղծությունների հեղինակ»: Սա ասված է «Սրտաբաց զրույց» ժողովածուի առիթով 1955 թվականին, իսկ դրանից հետո որքա՜ն է խորացել, կատարելագործվել ու անպարփակ հորիզոններ նվաճել Կապուտիկյանի պոեզիան:

Կապուտիկյանի պոեզիայում, գրավոր ու բանավոր ելույթներում ամենից ուժգին հնչում է հայաստանյան քնարը, ազգային նկարագրի շեշտվածությունը, քաղաքացիական խիզախությունը: Թե ուրախությունների, թե դժվարությունների պահերին Կապուտիկյանը եղել է իր ժողովրդի հետ, խոսքով ու գործով քաջալերել է, ոգեկոչել դիմակայելու հավատով: Այդ ոգուց, հավատից, խոր մտորումներից ու մորմոքներից է հյուսված Կապուտիկյանի «Էջեր փակ գզրոցներից» գիրքը, որը հայ հրապարակախոսության կատարելություններից մեկն է: Բանաստեղծուհի-հրապարակախոսը իր կենսագրության ֆոնի վրա պատկերել է իր ժողովրդի կենսագրությունը, նրա հերոսական ու ողբերգական էջերը, ոգորումներն ու երազանքները: Ես երկար տարիներ ականատես ու ականջալուր եմ եղել գրական քննարկումներում, կուսակցական ժողովներում, գրողների համագումարներում Կապուտիկյանի կրքոտ, սկզբունքային ելույթներին, կարդացել նրա խոսքն ու համարձակ բաց նամակները՝ ուղղված ամենաբարձր ատյաններին: Այդ ամենը պաշտպանած

մեն տեղ դեռ պիտի հանդիպեն ինձ Կանադայի ու Ամերիկայի տարածքների վրա: Այդ ծերունիները հայրենի հողից պոկված մասնիկներն են, իրենց խորքում չորացած տերեւ ու արմատ, արեւի հոտ ու խոնավություն պահած հողակոշտեր»: Կապուտիկյանը սիրված բանաստեղծուհի է նաեւ Սփյուռքում, Հայաստանից դուրս: Տարիներ առաջ Ալեքսանդրիայի Պողոսյան վարժարանի Կոմիտասյան սրահում, աշակերտական հավաքույթում տնօրեն Օննիկ Գալստյանն ասաց.

«Սիլվա Կապուտիկյանի «Խոսք իմ որդուն» բանաստեղծությունը մի յուրահատուկ աղոթք է դարձել մեզ համար: Մեր հանդիսությունները սկսում ենք այդ բանաստեղծությամբ»:

Որքա՜ն ընդհանրացնող է բալկարացի նշանավոր բանաստեղծ Կայսին Կուլիեւի խտացված գնահատականը. «Սիլվա Կապուտիկյանի պոեզիան ծնվել է ոչ միայն հարազատ հայոց հողի, իր ժողովրդի պատմության հանդեպ ջերմ ու համապարփակ սիրուց, ոչ միայն նրա ճակատագրի ողբերգական շրջադարձի ցավից եւ վերածննդյան հրճվանքից, այլեւ հայրենիքի, կյանքի ու գեղեցիկի սիրուց: Սիլվա Կապուտիկյանի բանաստեղծությունը մեծ սիրո պոեզիա է»:

Կապուտիկյանի սիրո քնարի լարը քնքուշ է, հպարտ, նաեւ թախծոտ: Նա հոգեբանական, ապրված սյուժեներ ու հղացումներ է գտնում, բացահայտում կանացի նուրբ հոգու ծալքերը: Նրա քնարական հերոսուհին քարի է, առաքինի, մաքուր ու բյուրեղյա՝ իր զգացմունքների մեջ, արժանապատվությամբ ու հպարտորեն է կրում իրեն բաժին ընկած սիրո թախիծը («Թափառում ենք փողոցներում», «Մոլորվել եմ, մոլորվել եմ», «Տագնապ», «Լիլիթ»):

Կապուտիկյանի պոեզիան հզոր

ունի, ուր գլխավոր հերոսը՝ սասունցի ծերունին, հավատով, ի լուր աշխարհի երդվում է. «Թե աշխարհում արդարություն կա վերուստ... պիտի փլվի ամեն պատնեշ, ամեն սուտ, պիտի երթա՜նք, պիտի երթա՜նք մեր երկիր»:

Նույն բանաստեղծության օրգանական շարունակությունն է «Ավետիք Իսահակյանին» խորհրդավոր փառատողը: Այստեղ էլ բանաստեղծուհին աշխարհի քաղաքական խառնարանում Բինգյոլի «մութ ու մահով լցված ճանապարհը կորցրած» կարոտի զգացումով դիմելով Վարպետին հարցնում է. «Ախ, երբ դու էլ մոլոր, խոլոր գնացիր, ո՞ւմ հարցնենք ո՞րն է ճամփան Բինգյոլի»: Ներկա բանաստեղծներից Կապուտիկյանն այն եզակի անհատականությունն է, ումից մենք առնում ենք Իսահակյանի, Չարենցի, Շիրազի, Սեւակի, Սահյանի ու Էմինի կարոտը, այն կենդանի դասականն է, որի խոսքը հեղինակություն է, որին սիրում ու հավատում է ընթերցողը:

Պետական ու գրական մրցանակների դափնեկիր, մի քանի շքանշանների արժանացած բանաստեղծուհին ու ակադեմիկոսը 20-րդ դարի մարդու քնարական, քաղաքացիական ու խոհական կերպարը կերտելուն զուգընթաց, մեծ գործերի արանքում չի մոռացել նաեւ մանուկ ընթերցողին: Նա մանկան հոգեբանությանը հարազատ տասնյակ զողտրիկ, խաղացկուն բանաստեղծություններ է գրել նախադպրոցական-եւ ցածր տարիքի երեխաների համար: Մանկական գրադարանների սիրված, ընթերցվող գրքերից են «Փոքրիկ Արա, ականջ արա», «Մի տարով էլ մեծացանք», «Մեր փոքրիկ մեքենան», «Մեր Լալիկը, սիրունիկը» ժողովածուները:

Մեծանուն բանաստեղծուհին բոլորեց իր կյանքի 80-ամյակը: Դա արդեն խոր աշնան տարիք է, եւ մեր սիրելի հոբելյարն էլ զգում է, որ ինքը ջահել չէ եւ շտապում է «հագնել վերարկուն, քանզի ձմեռ է գալիս»: Ներսից այրվում է նա, հրդեհվում ազգային բազում չլուծված, կնճռոտ հարցերի համար, բայց արտաքինից ցույց չի տալիս. «Ճաք է տվել ապակին, դրսից դեռ չի երեւում, կփշրվեմ ձեր ձեռքին դրսից դեռ չի երեւում»:

Իր ժողովրդին կյանքը բոլորեքյան նվիրաբերած բանաստեղծի պոեզիան իմաստավորող, դավանանքի ուժ ունեցող տողերով էլ ավարտենք մեր խոսքը Սիլվա Կապուտիկյանի մասին. «Դու՛ հայ բանաստեղծ, ինչ էլ որ լինի, վերջին զինվորն էլ ընկնի հուսահատ, քո ժողովրդի հավերժությանը չհավատալու իրավունք չունես»:

ՍՈՒՐԵՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ԱՆՎԱՆԱԿՈՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ռադիոյի սիմֆոնիկ նվագախումբը՝ Օհան Դուրյանի անունով

Երեկ ազգային ռադիոյի տնօրեն Արմեն Ամիրյանը լրագրողներին հրավիրել էր հանդիպման, որի ընթացքում էլ տեղեկացրեց ու ներկայացրեց, որ այսուհետեւ ռադիոյի սիմֆոնիկ նվագախումբը կոչվելու է մաեստրո Օհան Դուրյանի անունով: Նվագախումբը պատկանելու է մշակույթի նախարարությանն ու ազգային ռադիոյին, որոնք էլ հոգալու են բոլոր ծախսերը:

Հանդիպմանը ներկա էր նաեւ հարգարժան մաեստրոն՝ Օհան Դուրյանը, եւ ահա թե ինչպես գնահատեց նա. «Իմ խորին շնորհակալությունը ՀՀ նախագահին, մշակույթի նախարարին եւ ազգային ռադիոյի տնօրենին, երկար տարիներ լուծում չգտնող մի կարեւոր հարցի վերջնական լուծման կապակցությամբ»:

Մաեստրոն ներկայացրեց նաեւ առաջիկա ծրագրերը, ուր գերիշխողը կլինեն օպերաների համերգային կատարումներ: Հայ ժողովուրդը 70 տարի դիտում ու լսում է մոտ 22 օպերա, մինչդեռ շուրջ 80 օպերա չի հնչել հայկական բեմից, եւ երգիչներն էլ չեն երգել նոր արիաներ, սա է նպատակը, որ թարմացվի օպերային արվեստը՝ տարեկան երկու նոր օպերաների համերգային կատարումներով: Առաջին համերգը նախատեսվում է ապրիլի վերջին շաբաթվա ընթացքում Հասմիկ Պապյանի մասնակցությամբ:

Մաեստրոն ցավով նշեց, որ Ալեքսանդր Սպենդիարյանի «Ալմաստ» օպերան սոսկ հիշողություն է դարձել, մինչդեռ այն հանգիստ կարող ենք դնել Վագների ստեղծագործությունների կողքին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կհիմնվի նաեւ արաբական կրթամշակութային կենտրոն

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կրթության եւ գիտության նախարարությունը բանակցություններ է վարում Հայաստանում Սիրիայի դեսպանատան հետ՝ արաբական կրթամշակութային կենտրոն հիմնելու նպատակով: Այդ մասին ասաց նախարարության արտաքին կապերի վարչության պետ Ներսես Գեւորգյանը, նշելով, որ նման կենտրոնների առկայությունը նախ նպաստում է կրթության զարգացմանը, ստեղծում առողջ մրցակցության դաշտ, նաեւ ամրապնդում է երկրների համագործակցությունը, բարեկամական հարաբերությունները:

Կապանի գրադարանների գրքային ֆոնդն ավելացել է, իսկ ընթերցողների թիվը՝ պակասել

ԿԱՊԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կապան քաղաքում գործող 20 գրադարանից 1998 թվականին օգտվել է շուրջ 13.200 մարդ՝ 4000-ով պակաս, քան նախորդ տարում: Ելնելով այդ հաստատությունների ոչ լիարժեք գործունեության հանգամանքից, քաղաքապետարանի որոշմամբ անցած տարի լուծարվել է երկու գրադարան, որոնց գրքային ֆոնդը՝ շուրջ 8000 կտոր, հանձնվել է մյուսներին: Քաղաքի գրադարանների գրքային ֆոնդը անցյալ տարի ավելացել է նաեւ «Եվրասիա» հիմնադրամի օժանդակությամբ, որը տրամադրել է իրավագիտության, բիզնեսի կազմակերպման եւ զարգացման վերաբերյալ ավելի քան 270 կտոր ռուսերեն եւ անգլերեն գրքեր: Բացի դրանից, ըստ քաղաքապետարանի գրադարանների միավորման տնօրեն Ա. Մալյանի, քաղաքի գրադարանները մարզային գրադարանից ստացել են եւս 1660 կտոր գիրք:

Նիկիտա Դաստակյանի հուշերի գիրքը՝ ֆրանսերեն

Անցյալ նոյեմբերին Փարիզի «L'inventaire/cres» հրատարակչությունը լույս է ընծայել Նիկիտա Դաստակյանի հուշերի գիրքը, ֆրանսերեն լեզվով՝ «Նա ծագում է Սեւ ծովափից, կովկասցի մի հայի հուշերը» վերնագրով: Գրքի առաջաբանը գրել է Փարիզի առաջին համալսարանի դասախոս Անահիտ Տեր-Ներսիսյանը:

Ն. Դաստակյանի հուշերն անգլերեն, որոշ կրճատումներով, առաջին անգամ տպագրվել են 1988 թ.: Սույն հրատարակությունը ձեռագրի ամբողջական տարբերակն է: Դաստակյանները ծագումով շուշեցիներ են: Հեղինակի պապը՝ Մկրտիչ Դաստակյանը, եղել է առեւտրական, շրջագայել շատ վայրերում, եղել է Փարիզում, իր ազգային տարազով ու վարվելաձեւով մեծ տպավորություն թողել իր հետ շփվողների վրա: Հաստատվելով Բաքվում, Դաստակյանները բարգավաճում են, բարեկամական ու խնամիական կապեր ստեղծում Բաքվի, Շուշվա ունեւոր ընտանիքների հետ: Ն. Դաստակյանը ծնվել է Բաքվում, մանկությունն ու պատանեկությունն անց է կացրել տնտեսական վերելք ապրող քաղաքում, կրթությունն ստացել կայսրության մայրաքաղաք Ս. Պետերբուրգում:

Ն. Դաստակյանի հուշերի գիրքը մի հայ մարդու շուրջ մեկդարյա պատմություն է (նա ծնվել է 1897 թ.)՝ միահյուսված ժամանակաշրջանի կարեւոր ու հանգուցային դեպքերին ու իրադարձություններին: Նա ականատես է եղել Բաքվի տնտեսության վերընթաց զարգացմանն ու Առաջին համաշխարհային պատերազմին, հայ ժողովրդի ողբերգությանն ու հայ կամավորական ջոկատների գործողություններին, Ռուսական կայսրության փլուզմանն ու Հոկտեմբերյան հեղաշրջմանը, թուրքական ներխուժմանը Բաքու ու հայոց հերթական սպանդին, մասնակցել է Բաքվի պաշտպանական կռիվներին, եղել է աստանդական, ճաշակել է խորհրդային քաղբանտարկյալի նվաստացումներն ու զրկանքները:

Կյանքի փոթորկահույզ ալեբախումները նրան Բաքվից նետել են Պետերբուրգ, Էնզելի ու Ռումինիա, Մոսկվայի բանտերն ու Ղազախստանի տափաստանները: Նրա վերջին հանգրվանը Փարիզն է: Հանգամանքների բերումով նա միջնեկորդին է հայտնի հասարակական, քաղաքական գործիչ Աբրահամ Դաստակյանի: Ն. Դաստակյանը հնարավորություն է ունեցել տեսնել, ծանոթ լինել ու ճանաչել տարբեր ազգության բազմաթիվ մարդկանց, որոնք եղել են կրողն ու խորհրդանիշը իրենց ժամանակաշրջանի գաղափարների ու միտումների: Նրա հուշերի պատկերասրահում ներկա են նավթաշխարհի թուրք մեծահարուստներ Թաղիեւը, Նագիեւն ու Դադաշեւը, բոլշեւիկներ Շահումյանն ու Ֆիոլետովը, Նոբել եղբայրները, հայ հասարակական-քաղաքական գործիչներ Զավրիեւը, Քաջազնունիները, Խատիսյանը, Ահարոնյանը, Պարոնյանը, Ռումինիայում ապաստանած Դրոն ու Միսաք Թորլաքյանը եւ շատ ու շատ ուրիշներ:

Հեղինակը հուշերի սկզբում Թալեյրանի բառերով հայտնում է, որ ինքն իր ներկայացրածով չի դատապարտում ու չի արդարացնում, այլ պատմում է սոսկ ճշմարտությունը: Եվ, իրավի, նա պատմում է:

Նա պատմում է անքեն ու անչար, հաճախ՝ հումորով: Նա պատմում է իր ոդիսականը, որը բնորոշ է նրա սերնդակիցներից շատերին, որոնք հողմահալած քշվեցին իրենց հարազատ ազգային միջավայրից, կտրվեցին մայր հողից, ապաստան գտան օտար ափերում, ապա փոշիացան, ձուլվեցին օտար ազգային միջավայրին ու դադարեցին հայ լինելուց: Գրքի ընծայականում հեղինակի ազգականների ու բարեկամների նշված անուն-ազգանուններն այդ տխուր իրողության վկայությունն են:

Հայ ընթերցողին, կարծում ենք, հուշերի այս գիրքը կհետաքրքրի:

ԱԼՎԱՐԴ ՂԱԶԻՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Խաղացանկ
Հայաստանի ֆուտբոլի 1999 թ. առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի

ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայում անցկացված քննարկումներից, խորհրդակցություններից հետո որոշվեց հանրապետական առաջնությունը նախորդի նման գարուն-աշուն սկզբունքով անցկացնել: Որոշվեց նաեւ բարձրագույն խմբի մրցաշարն անցկացնել 10 թիմերի մասնակցությամբ, 4 շրջանով: Այսպիսով, 1999 թվականի չեմպիոնի կոչումը կվիճարկեն «Ցեմենտ», «Շիրակ», «Երեւան», «Արարատ» «Կիլիկիա», «Էրեբունի», «Դվին», «Ղարաբաղ», «Գյումրի», «Զվարթնոց» թիմերը: Հաստատվեց նաեւ բարձրագույն խմբի մրցաշարի խաղացանկը: Այն ներկայացնում ենք մարզասերների ուշադրությանը:

Առաջին շրջան

1-ին տուր
7 մարտի (կիրակի), ժ. 14:00
«Ցեմենտ»-«Զվարթնոց»
«Գյումրի»-«Շիրակ»
«Ղարաբաղ»-«Երեւան»
«Դվին»-«Արարատ»
«Կիլիկիա»-«Էրեբունի»

2-րդ տուր
11 մարտի (հինգշաբթի), ժ. 14:00
«Գյումրի»-«Զվարթնոց»
«Ղարաբաղ»-«Ցեմենտ»
«Դվին»-«Շիրակ»
«Երեւան»-«Կիլիկիա»
«Արարատ»-«Էրեբունի»

3-րդ տուր
17 մարտի (չորեքշաբթի), ժ. 15:00
«Շիրակ»-«Զվարթնոց»
«Ցեմենտ»-«Երեւան»
«Արարատ»-«Գյումրի»
«Էրեբունի»-«Ղարաբաղ»
«Կիլիկիա»-«Դվին»

4-րդ տուր
21 մարտի (կիրակի), ժ. 16:00
«Զվարթնոց»-«Ղարաբաղ»
«Գյումրի»-«Դվին» ժ. 15:00
«Կիլիկիա»-«Ցեմենտ»
«Էրեբունի»-«Շիրակ»
«Երեւան»-«Արարատ»

27 մարտի (շաբաթ)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Հայաստան-Ռուսաստան

29 մարտի (երկուշաբթի)
«Անկախության» գավաթ
նախնական խաղեր

31 մարտի (չորեքշաբթի)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Ֆրանսիա-Հայաստան

3-4 ապրիլի
«Անկախության» գավաթ
1/8 եզրափակիչ, առաջին խաղեր

5-րդ տուր
7 ապրիլի (չորեքշաբթի), ժ. 16:00
«Զվարթնոց»-«Երեւան»
«Շիրակ»-«Արարատ»
«Ցեմենտ»-«Էրեբունի»
«Կիլիկիա»-«Գյումրի»
«Ղարաբաղ»-«Դվին»

11-12 ապրիլի
«Անկախության» գավաթ
1/8 եզրափակիչ, պատասխան խաղեր

6-րդ տուր
16 ապրիլի (ուրբաթ), ժ. 16:00
«Դվին»-«Զվարթնոց»
«Ղարաբաղ»-«Կիլիկիա»
«Գյումրի»-«Էրեբունի»
«Արարատ»-«Ցեմենտ»
«Երեւան»-«Շիրակ»

20-21 ապրիլի
«Անկախության» գավաթ
1/4 եզրափակիչ, առաջին խաղեր

7-րդ տուր
26 ապրիլի (երկուշաբթի), ժ. 16:00
«Արարատ»-«Զվարթնոց»
«Երեւան»-«Էրեբունի»
«Շիրակ»-«Կիլիկիա»
«Ցեմենտ»-«Դվին»
«Ղարաբաղ»-«Գյումրի»

30 ապրիլի, 1 մայիսի
«Անկախության» գավաթ
1/4 եզրափակիչ, պատասխան խաղեր

8-րդ տուր
6 մայիսի (հինգշաբթի), ժ. 17:00
«Զվարթնոց»-«Կիլիկիա»
«Էրեբունի»-«Դվին»
«Արարատ»-«Ղարաբաղ»
«Երեւան»-«Գյումրի»
«Շիրակ»-«Ցեմենտ» ժ. 16:00

10-11 մայիսի
«Անկախության» գավաթ
1/2 եզրափակիչ, առաջին խաղեր

9-րդ տուր
16 մայիսի (կիրակի), ժ. 17:00
«Զվարթնոց»-«Էրեբունի»
«Արարատ»-«Կիլիկիա»
«Դվին»-«Երեւան»
«Շիրակ»-«Ղարաբաղ»
«Ցեմենտ»-«Գյումրի»

20-21 մայիսի
«Անկախության» գավաթ
1/2 եզրափակիչ, պատասխան խաղեր

Երկրորդ շրջան

10-րդ տուր
26 մայիսի (չորեքշաբթի), ժ. 18:00
«Զվարթնոց»-«Ցեմենտ»
«Շիրակ»-«Գյումրի» ժ. 17:00
«Երեւան»-«Ղարաբաղ»
«Արարատ»-«Դվին»
«Էրեբունի»-«Կիլիկիա»

30 մայիսի (կիրակի)
«Անկախության» գավաթ
եզրափակիչ, «Հրազդան» մարզադաշտ

5 հունիսի (շաբաթ)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Իսլանդիա-Հայաստան

9 հունիսի (չորեքշաբթի)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Հայաստան-Ուկրաինա

11-րդ տուր
12 հունիսի (շաբաթ), ժ. 18:00
«Զվարթնոց»-«Գյումրի»
«Ցեմենտ»-«Ղարաբաղ»
«Շիրակ»-«Դվին»
«Կիլիկիա»-«Երեւան»
«Էրեբունի»-«Արարատ»

12-րդ տուր
16 հունիսի (չորեքշաբթի), ժ. 18:00
«Զվարթնոց»-«Շիրակ»
«Երեւան»-«Ցեմենտ»
«Գյումրի»-«Արարատ»
«Ղարաբաղ»-«Էրեբունի»
«Դվին»-«Կիլիկիա»

19-20 հունիսի
«Ինտերտոտոյի» գավաթ

13-րդ տուր
23 հունիսի (չորեքշաբթի), ժ. 18:00
«Ղարաբաղ»-«Զվարթնոց»
«Դվին»-«Գյումրի»
«Ցեմենտ»-«Կիլիկիա»
«Շիրակ»-«Էրեբունի»
«Արարատ»-«Երեւան»

26-27 հունիսի
«Ինտերտոտոյի» գավաթ

14-րդ տուր
2 հուլիսի (շաբաթ), ժ. 19:00
«Երեւան»-«Զվարթնոց»
«Արարատ»-«Շիրակ»
«Էրեբունի»-«Ցեմենտ»
«Գյումրի»-«Կիլիկիա»
«Դվին»-«Ղարաբաղ»

15-րդ տուր
6 հուլիսի (երեքշաբթի), ժ. 19:00
«Զվարթնոց»-«Դվին»
«Կիլիկիա»-«Ղարաբաղ»
«Էրեբունի»-«Գյումրի»
«Ցեմենտ»-«Արարատ»
«Շիրակ»-«Երեւան» ժ. 18:00

16-րդ տուր
11 հուլիսի (կիրակի), ժ. 19:00
«Զվարթնոց»-«Արարատ»
«Էրեբունի»-«Երեւան»
«Կիլիկիա»-«Շիրակ»
«Դվին»-«Ցեմենտ»
«Գյումրի»-«Ղարաբաղ» ժ. 18:00

14 հուլիսի (չորեքշաբթի)
Չեմպիոնների գավաթ
նախնական փուլ, առաջին խաղ

18 հուլիսի (կիրակի)
պահեստային օր

21 հուլիսի (չորեքշաբթի)
Չեմպիոնների գավաթ
նախնական փուլ, պատասխան խաղ

17-րդ տուր
26 հուլիսի (երկուշաբթի), ժ. 19:00
«Կիլիկիա»-«Զվարթնոց»
«Դվին»-«Էրեբունի»
«Ղարաբաղ»-«Արարատ» ժ. 18:00
«Գյումրի»-«Երեւան» ժ. 18:00
«Ցեմենտ»-«Շիրակ»

18-րդ տուր
30 հուլիսի (շաբաթ), ժ. 19:00
«Էրեբունի»-«Զվարթնոց»
«Կիլիկիա»-«Արարատ»
«Երեւան»-«Դվին»
«Ղարաբաղ»-«Շիրակ» ժ. 18:00
«Գյումրի»-«Ցեմենտ» ժ. 18:00

3-7 օգոստոսի
պահեստային օր

10 օգոստոսի (երեքշաբթի)
ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ
նախնական փուլ, առաջին խաղեր

24 օգոստոսի (երեքշաբթի)
ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ
նախնական փուլ, պատասխան խաղեր

Երրորդ շրջան

19-րդ տուր
31 օգոստոսի (երեքշաբթի), ժ. 19:00
«Ցեմենտ»-«Զվարթնոց»
«Գյումրի»-«Շիրակ» ժ. 18:00
«Ղարաբաղ»-«Երեւան» ժ. 18:00
«Դվին»-«Արարատ»
«Կիլիկիա»-«Էրեբունի»

4 սեպտեմբերի (շաբաթ)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Ռուսաստան-Հայաստան

8 սեպտեմբերի (չորեքշաբթի)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Հայաստան-Ֆրանսիա

20-րդ տուր
12 սեպտեմբերի (կիրակի), ժ. 19:00
«Գյումրի»-«Զվարթնոց» ժ. 18:00
«Ղարաբաղ»-«Ցեմենտ» ժ. 18:00
«Դվին»-«Շիրակ»
«Երեւան»-«Կիլիկիա»
«Արարատ»-«Էրեբունի»

21-րդ տուր
16 սեպտեմբերի (հինգշ.), ժ. 18:00
«Շիրակ»-«Զվարթնոց»
«Ցեմենտ»-«Երեւան»
«Արարատ»-«Գյումրի»
«Էրեբունի»-«Ղարաբաղ»
«Կիլիկիա»-«Դվին»

22-րդ տուր
22 սեպտեմբերի (չորեք.), ժ. 18:00
«Զվարթնոց»-«Ղարաբաղ»
«Գյումրի»-«Դվին» ժ. 17:00
«Կիլիկիա»-«Ցեմենտ»
«Էրեբունի»-«Շիրակ»
«Երեւան»-«Արարատ»

23-րդ տուր
26 սեպտեմբերի (կիրակի), ժ. 17:00
«Զվարթնոց»-«Երեւան»
«Շիրակ»-«Արարատ»
«Ցեմենտ»-«Էրեբունի»
«Կիլիկիա»-«Գյումրի»
«Ղարաբաղ»-«Դվին» ժ. 16:00

24-րդ տուր
2 հոկտեմբերի (շաբաթ), ժ. 17:00
«Դվին»-«Զվարթնոց»
«Ղարաբաղ»-«Կիլիկիա» ժ. 16:00
«Գյումրի»-«Էրեբունի» ժ. 16:00
«Արարատ»-«Ցեմենտ»
«Երեւան»-«Շիրակ»

6 հոկտեմբերի (չորեքշաբթի)
պահեստային օր

9 հոկտեմբերի (շաբաթ)
Եվրոպայի առաջնության ընտրական խաղ
Անդորրա-Հայաստան

25-րդ տուր
13 հոկտեմբերի (չորեք.), ժ. 16:00
«Արարատ»-«Զվարթնոց»
«Երեւան»-«Էրեբունի»
«Շիրակ»-«Կիլիկիա» ժ. 15:00
«Ցեմենտ»-«Դվին»
«Ղարաբաղ»-«Գյումրի» ժ. 15:00

26-րդ տուր
17 հոկտեմբերի (կիրակի), ժ. 16:00
«Զվարթնոց»-«Կիլիկիա»
«Էրեբունի»-«Դվին»
«Արարատ»-«Ղարաբաղ»
«Երեւան»-«Գյումրի»
«Շիրակ»-«Ցեմենտ» ժ. 15:00

20 հոկտեմբերի (երեքշաբթի)
պահեստային օր

27-րդ տուր
24 հոկտեմբերի (կիրակի), ժ. 16:00
«Զվարթնոց»-«Էրեբունի»
«Արարատ»-«Կիլիկիա»
«Դվին»-«Երեւան»
«Շիրակ»-«Ղարաբաղ» ժ. 15:00
«Ցեմենտ»-«Գյումրի»

Չորրորդ շրջան

28-րդ տուր
28 հոկտեմբերի (հինգշ.), ժ. 15:00
«Զվարթնոց»-«Ցեմենտ»
«Շիրակ»-«Գյումրի» ժ. 14:00
«Երեւան»-«Ղարաբաղ»
«Արարատ»-«Դվին»
«Էրեբունի»-«Կիլիկիա»

29-րդ տուր
3 նոյեմբերի (չորեքշաբթի), ժ. 14:00
«Զվարթնոց»-«Գյումրի»
«Ցեմենտ»-«Ղարաբաղ»
«Շիրակ»-«Դվին»
«Կիլիկիա»-«Երեւան»
«Էրեբունի»-«Արարատ»

30-րդ տուր
7 նոյեմբերի (կիրակի), ժ. 14:00
«Զվարթնոց»-«Շիրակ»
«Երեւան»-«Ցեմենտ»
«Գյումրի»-«Արարատ»
«Ղարաբաղ»-«Էրեբունի»
«Դվին»-«Կիլիկիա»

31-րդ տուր
13 նոյեմբերի (շաբաթ), ժ. 14:00
«Ղարաբաղ»-«Զվարթնոց»
«Դվին»-«Գյումրի»
«Ցեմենտ»-«Կիլիկիա»
«Շիրակ»-«Էրեբունի»
«Արարատ»-«Երեւան»

32-րդ տուր
17 նոյեմբերի (չորեքշաբթի), ժ. 14:00
«Երեւան»-«Զվարթնոց»
«Արարատ»-«Շիրակ»
«Էրեբունի»-«Ցեմենտ»
«Գյումրի»-«Կիլիկիա»
«Դվին»-«Ղարաբաղ»

21 նոյեմբերի (կիրակի)
պահեստային օր

33-րդ տուր
26 նոյեմբերի (ուրբաթ), ժ. 13:00
«Զվարթնոց»-«Դվին»
«Կիլիկիա»-«Ղարաբաղ»
«Էրեբունի»-«Գյումրի»
«Ցեմենտ»-«Արարատ»
«Շիրակ»-«Երեւան»

34-րդ տուր
30 նոյեմբերի (երեքշաբթի), ժ. 13:00
«Զվարթնոց»-«Արարատ»
«Էրեբունի»-«Երեւան»
«Կիլիկիա»-«Շիրակ»
«Դվին»-«Ցեմենտ»
«Գյումրի»-«Ղարաբաղ»

35-րդ տուր
5 դեկտեմբերի (կիրակի), ժ. 13:00
«Կիլիկիա»-«Զվարթնոց»
«Դվին»-«Էրեբունի»
«Ղարաբաղ»-«Արարատ»
«Գյումրի»-«Երեւան»
«Ցեմենտ»-«Շիրակ»

36-րդ տուր
9 դեկտեմբերի (հինգշ.), ժ. 13:00
«Էրեբունի»-«Զվարթնոց»
«Կիլիկիա»-«Արարատ»
«Երեւան»-«Դվին»
«Ղարաբաղ»-«Շիրակ»
«Գյումրի»-«Ցեմենտ»

12 դեկտեմբերի (կիրակի)
Անցումային խաղ
Արմավիր

14 դեկտեմբերի (երեքշաբթի)
Հ. Տոնոյանի անվան սուպերգավաթ

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

20 հունվար

9.05 Հեռուստասերիալ «Ոսկե կիմոնոյով ռազմիկը» (3-րդ սերիա)
10.00 Հայլուր
10.15 Գ/Ֆ «Հանդիպման վայրը փոխել չի կարելի (3-րդ մաս)
11.20 Բոհեմ
11.55 Մարդը եւ բնությունը
12.25 Ինչ կա-չկա
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Խալիֆ արագիլը»
17.45 Գ/Ֆ «Որտեղ էիր, մարդ աստծո» (3-րդ մաս)
19.00 Նորություններ մետրոյում. ստորգետնյա նվաճումներ
19.20 3-րդ խաղակես
19.45 Հարկային լրատու
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.45 Հեռուստակատալոգ
21.00 Գ/Ֆ «Ջուլիետի տարին»
22.30 «02»
23.05 Հեռուստասերիալ «Խուզարկու Նեշ Բրիջես»
24.00 Հայլուր

09.00 Վահրամ Մարտիրոսյանը եւ Քրիստինա Գասպարյանը «Տոմար» լրատվա-ժամանցային հաղորդաշարում
10.00 Գ/Ֆ «Հպարտություն եւ նախապաշարում» (մաս 2-րդ)
19.00 Մուլտկինոնկար
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Կյուրեն
20.00 Կամ... կամ
20.55 Ի դեպ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Գիսաստղեր
22.35 Վիվիեն Լին «Քամուց քշվածները» մելոդրամում
(23.30, 02.50 Սուրհանդակ)

7.00 Բարի լույս
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.10 Թեմա
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Սինդբադի նոր արկածները»
16.40 Մուլտֆիլմ
16.50 Ջունգլիների կանչը
17.15 Մանկական անեկդոտներ
17.35 Մինչեւ 16 տարեկան եւ ավելի
18.00 «Դաժան հրեշտակը»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.15 Մարդը եւ օրենքը
20.55 Սերիալ «Մամուխում երգողները»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Գ/Ֆ «Քաղաքապետարանը»
01.20 Օրվա նորություն
01.40 Գ/Ֆ «Հաստակաշիների կղզի»

РТР

8.00, 10.30, 10.50 Բարի լույս, Ռուսաստան
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.55 Ապրանքներ փոստով
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.30 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքներ»
13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
14.55 Անշարժ գույքի խանութ
15.30 Սերիալ «Սոխակի աղասանը»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.20 Մուլտֆիլմ «Ճամփորդություն»
17.30 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
18.55 Համակարգիչ
19.15 Գ/Ֆ «Վտանգավոր շրջադարձ» (3-րդ սերիա)
20.30 Հերթապահ բաժանմունք
20.40 Մի իրադարձության պատմություն
21.40 Մանրամասներ
21.50 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
22.25 Պրեմիերա. Գ/Ֆ «Զոհատաշի վերադարձը» (3-րդ, 4-րդ սերիաներ)
00.20 Սերիալ «Օրենք եւ կարգ»
01.15 Հերթապահ բաժանմունք

digitised by A.R.A.R.@

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

1999 թվականի ծրագիրը

	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր
Անգլերենի 1-ին, 3-րդ, 5-րդ փուլեր		2/9-4/10		4/20-6/19			7/6-10/7			10/19-12/18		
Անգլերենի 2-րդ, 4-րդ, 6-րդ փուլեր		2/8-4/9		4/19-6/18			7/5-10/6			10/18-12/17		
TOEFL-ի նախապատրաստում		2/9-3/16		4/20-5/25								
Համակարգչային դասընթաց	1/11-2/25											

1999 թ. Անգլերենի քննության օրերը
- Փետրվարի 1
- Մարտի 1
- Ապրիլի 3
- Մայիսի 1
- Հունիսի 1
- Հուլիսի 1
- Սեպտեմբերի 1
- Հոկտեմբերի 1
- Նոյեմբերի 1

10 դիմորդի դեպքում առաջարկում ենք հետեւյալ դասընթացները
- *Անգլերեն դիվանագետների համար*
- *Անգլերեն բժիշկների համար*
- *Անգլերեն զբոսաշրջության համակարգի համար*
- *Գործարար հաղորդակցություն*
- *Գործավար հմտություններ*
- *Գրավոր հաղորդակցություն*
- *Հայերեն օտարերկրացիների համար*
- *Հայերեն-անգլերեն թարգմանություններ*
- *Հաշվապահական դասընթաց*
- *Բանավոր եւ գրավոր հաղորդակցություն*
- *GMAT-ի նախապատրաստում*
- *GRE-ի նախապատրաստում*

- *Վճարման եւ գրանցման համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9:00-ից 17:30-ը*
- *Փուլերը հաջողաբար ավարտելու դեպքում կիրառվում են զեղչեր*
- *Նոր սպասարկում. կատարում ենք անգլերեն տեքստերի համակարգում եւ ստուգում արդի լեզվական չափանիշներին համապատասխան (1800 սիմվոլը 3 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամով)*
- *Օգոստոս ամսին Հատուկ դասընթացների բաժինը չի աշխատում*

☎ *Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58*

ARMENTEL

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Արմենտելը հայտարարում է մրցույթ պատճենահանող սարքերի եւ նրանց ծախսվող նյութերի ձեռքբերման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել արտադրող ֆիրմաների ներկայացուցիչները կամ դիլերները, որոնք ունեն վերոհիշյալ տեխնիկայի մատակարարման մեծ փորձ եւ որոնք կարող են եւ լիազորված են ՀՀ տարածքում ապահովել մատակարարված սարքերի երաշխիքային եւ ետերաշխիքային սպասարկումը:

Մրցույթի պայմաններին մանրամասն ծանոթանալու համար դիմել Ազատության 24/1, հեռ. 28.13.20 մինչեւ ս. թ. հունվարի 26-ը:

Մրցութային առաջարկների ընդունման վերջին ժամկետը ս. թ. փետրվարի 2-ը, ժամը 15:00, նույն հասցեով:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» հյուրանոցի ադմինիստրացիան պայմանագրային եւ մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում 20-40 տարեկան կանանց եւ տղամարդկանց, հետեւյալ մասնագիտությունների գծով՝

1. ԱԴՄԻՆԻՍՏՐԱՏՈՐՆԵՐ
2. ՀԱՐԿԻ ՀԵՐԹԱՊԱՀՆԵՐ
3. ՄՊԱՍՈՒՀԻՆԵՐ
4. ՎԵՐԵԼԱԿԱՎԱՐՆԵՐ
5. ՎԵՐԵԼԱԿԻ ՄԵԽԱՆԻԿՆԵՐ
6. ՄԱՏՈՒՑՈՂՆԵՐ
7. ՓԱԿԱՆԱԳՈՐԾՆԵՐ
8. ՀՅՈՒՍՆԵՐ
9. ՃՎԵՅՑԱՐՆԵՐ
10. ՀԱՎԱՔԱՐԱՐՆԵՐ

Պայմանների հետ ծանոթանալ «Էրեբունի» հյուրանոցի կադրերի բաժնում առավոտյան ժամը 10-ից մինչեւ 15-ը, ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

JOB OPPORTUNITY

The Embassy of the United States of America has job openings for qualified candidates

POSITION TITLE: **Economic/Commercial Assistant**
OPENING DATE: January 12, 1999
ANNOUNCEMENT CLOSURE DATE: January 25, 1999

SUMMARY OF DUTIES: Performs a variety of reporting and U. S. business promotion duties in the commercial section. Works directly with Post's Economic/Commercial Officer making contacts, gathering information and reporting on performance of trends in the Armenian economy to contribute to the Commercial Section's Annual Country Commercial Guide for U. S. businesses. Researches and responds to incoming correspondence. Facilitates trade and investment activities of U. S. commercial representative.

QUALIFICATIONS:
- University degree in economics or market research/business administration required. Three full years of progressively responsible related experience may be substituted.
- Two years of progressively responsible job-related experience in economic, market research, trade promotion, business administration or other closely related fields is required.
- Level IV (fluent) English ability is required. Excellent knowledge of Armenian and Russian is required.
- Must be able to operate the basic functions of a personal computer.

POSITION TITLE: **Travel Assistant**
OPENING DATE: January 13, 1999
ANNOUNCEMENT CLOSURE DATE: January 27, 1999

SUMMARY OF DUTIES: Work directly with American, Armenian and international airlines and travel agents in making travel arrangements and arrangements for lodging for U. S. and non-U. S. citizen personnel, considering, per diem, fares, payments, and other factors. Advise travelers of the regulations pertaining to their travel, be it home leave, R&R, medical evacuation, etc. Prepare GTS's, obtain tickets, prepare correspondence, cables, and report pertaining to travel matters. Maintain contacts at all travel affiliated businesses. Utilize these contacts in the resolution of travel problems. May also on a case by case basis, arrange other types of services, such as sightseeing tours, shopping trips, etc. During VIP visits (which occur very often) arrange for interpreters and rental car services. Assist travelers in obtaining planeside and other types of visas. Maintain contacts with Embassies of various countries for the purpose of visa assistance during travel to these countries. Work with only general and without technical supervision.
Assist GSO Assistant in preparing documentation for accreditation of incoming personnel.

QUALIFICATIONS:
- Completion of secondary school is required; some collegiate study is desirable.
- One to three years of progressively responsible experience in the travel field or a closely related field is required.
- Level III English ability (good working knowledge) is required.
- Familiarity with WP for Windows.
- Must be able to deal tactfully, yet effectively, as part of a team.

WHO MAY APPLY: Any person, who believes she/he meets the above qualifications.
HOW TO APPLY: Please complete an Application for Employment form which is available from the American Embassy Guard Office located at number 18 Baghramian street. Put the completed application form into the application box available at the Embassy Guard Office.

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (569393, 581351) • տեղեկագրերով • էլեկտրոնային տարբերակներով (մագնիսական սկավառակներով, INTERNET ցանցով)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 ... 69149 ... Տպաքանակ՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 01. 1999 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@